

Nepriklausoma

This paper was mailed
Wednesday, April 1, 1992

Lietuva

Nr. 7 (52-ji metai) 1992 m. BALANDŽIO- APRIL 1 d. • DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • \$ 1-

ĮVYKIŲ APŽVALGA

n.

JAV PIRMINIAI PREZIDENTO KANDIDATŲ RINKIMAI

JAV pirmuosiuose rinkimuose beliko po du kandidatų, atstovaujančių respublikonų ir demokratų partijoms. Tsong'ui pasitraukus, prezidento kandidatus iš demokratų partijos varžosi Bill Clinton ir Jerry Brown, o iš respublikonų - prezidentas George Bush ir Pat Buchanan. Clinton, kuri spauda jau beveik apskelbė demokratų partijos būsimu kandidatu, bando išsiaiškinti ir išsitiesinti dėl jam priimtųjų įvairių charakterio ydų, praeities nuotykių su gražuolėmis ir jo žmonos advokatės biznieriškų transakcijų. Visa tai iškelia jo konkurentas Edmund (Jerry) Brown, negailestingai kritikuojantis Washington'o "establishmentą" ir vis labiau susikompromituojantį Kongresą. Š.m. balandžio mėn. 7 dienos pirminiai rinkimai New York'o valstijoje bus lemtingi, nes gerai organizuota ir veikli žydų mažuma, kurios didžiuliu visuomet balsuoja už demokratų kandidatus, atrodo, palaiko Clinton'o kandidatūrą, kaip ir didelis skaičius negrų bei italų.

Respublikonų kandidatų bus, be jokios abejonės, Bush'as, nes Buchanan'as yra toli atsilikęs konvencijos delegatų skaičiumi. Charakteringa, kad pirmuose rinkimuose paprastai balsuoja tik apie 25-30% turinčių teisę balsuoti. Tai menka reklama amerikietiška demokratiškai ir suprantama kodėl ne skaitlingos, bet veiklios interesų grupės turi tokią didelę įtaką JAV vidaus ir užsienio politikoje.

NEPADENGŲ ČEKIŲ SKANDALAS JAV KONGRESE

JAV Kongresas jau nuo seno elgiasi lyg mažytė nepriklausoma karalija: Kongreso atstovai naudojasi įvairiomis privilegijomis, kurių eiliniai piliečiai neturi, ir yra pridurę veiksmų, už kuriuos paprastai žmogeliai sodinami į kalėjimus. Paskutinis skandalas liečia net 355 buvusius ir esamus kongreso atstovus, kurie per pastaruosius trejus metus yra pasirašę nemažiau 20,000 nepadengtų čekių beveik 11 milijonų dolerių sumai. Tie čekiai buvo rašomi Kongreso narių kooperatiniams bankui, i kuri atstovai galėjo padėti savo algas ir jų sąskaiton išrašyti čekius. Tačiau minėtieji 355 atstovai išrašydavo čekius, kartais tūkstantinėmis sumomis, ir tada, kai jų sąskai-

tose nebūdavo nė cento. Bankas pranešdavo žodžiu, bet neatrodo, kad i tai būtų buvę kreipiamas dėmesio, nes apkaltintųjų tarpe buvo net tokių, kurie išrašė beveik tūkstantį čekių ketvirčiui milijono dolerių. Nusikaltusiųjų tarpe yra pats Kongreso pirmininkas Tom Foley ir keli Bush'o vyriausybės ministrai. Jie visi jau paskelbti spaudoje ir daugeli jų vargu ar balsuotojai beisrinks, nes rinkėjai tikrai nebepasitikės tokiu kongresmenu, kuris gaudamas 125,000 dolerių metinės algos, nesugeba apskaičiuoti savo asmeninių sąskaitų. Kaip galima tokiam patikėti milijardinius valstybės lūžėtus? Dauguma negaliojančių blogų čekių išrašinėtojų priklauso Demokratų partijai, kuri garsiai kritikavo respublikonus už išlaidumą, protekijas ir gobšumą. Pasirodo, amerikiečių demokratiškai serga rimtu neažinin-gumo vėžiu, kuris apsirėškia įvairiose tos demokratijos institucijose, net pačioje aukščiausiojoje, t.y. respublikos Kongrese.

IŠSPROGDINO IZRAELIO AMBASADĄ ARGENTINOJE

Š.m kovo mėn. 17 d. galinga bomba sprogdino Izraelio ambasados pastatą Buenos Aires mieste. Paskutinėmis žiniomis, žuvo 37 asmenys ir beveik 200 buvo sunkiau ar lengviau sužeisti. Iš pradžių buvo galvojama, kad tai Argentinoje gyvenančių vokiečių nacių arba ir vokiečių, taip vadinamos Raudonosios Armijos teroristų gaujos darbas, bet vėliau paaiškėjo kita versija. Beveik tikra, kad tai altikta arabų Dievo partijos (Hezbollah) teroristų grupės, kuri atkresijo už jų šeiko ir dvasios vado Abbas Musawi nužudymą Libane. Šeikas su žmona, mažamečiu sūneliu ir asmeninės apsaugos vyrais buvo užpulti Izraelio karinio malūnsparnio ir nužudyti š. m. vasario mėnesio vidury.

Šiuo metu Argentinoje gyvena virš 300,000 žydų. Tai didžiausia jų kolonija Pietų Amerikoje.

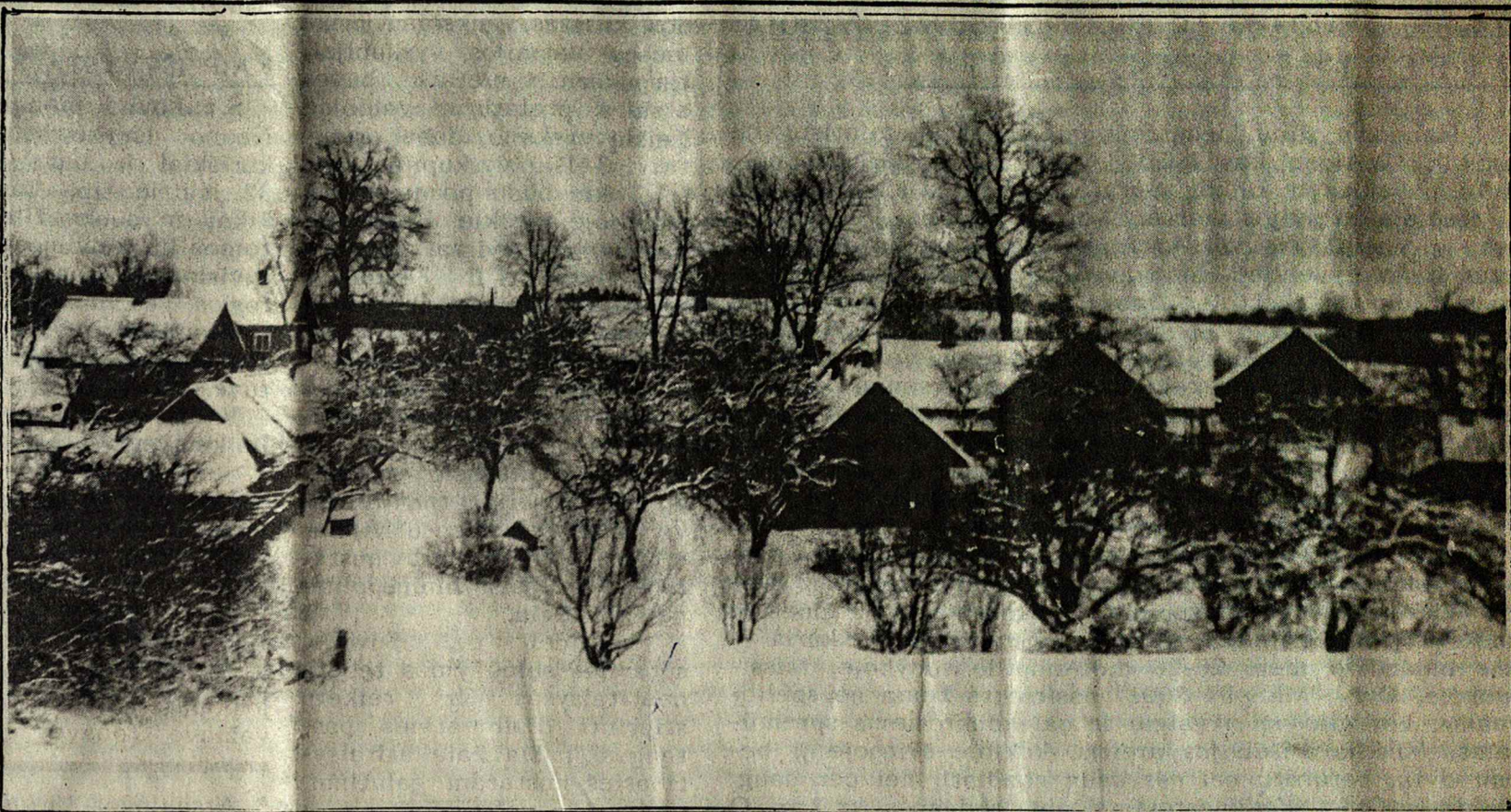
PRANCŪZIJOS SOCIALISTAMS NESISEKA

Prancūzijos socialistų partija ir tai partijai priklausančios Respublikos prezidentas F. Mitterand darosi vis labiau nepopuliarus. Sklinda gandai, kad premjerė Edith Cresson greitai atsistatydins. Prieš keletą dienų įvykusiuose 22-jų sritinių tarybų rinkimuose (jų Prancūzijoje yra iš viso 26) konservatorių partijos

Dzūkija
1992 m.
sausio
mėnesio
pabaigoje.

Nuotr: V.
Kapočiaus

/Iš
Ed. Šulaičio
archyvo/

laimėjo 16, socialistai 4 ir komunistai 1 (vienoje vietovėje laimėtojas dar nepaaiškėjo). Nacionalinis Frontas, gana kraštutinė dešinioji partija, laimėjo 13,6% balsų, o socialistai 18,3%, mažiausią nuosimtį visoj partijos istorijoje.

PIETŲ AFRIKA PANAIKINS DISKRIMINACIJĄ

Š.m. kovo mėn. 17d. prarastame referendume, kuriame balsavo tik baltosios rasės piliečiai, 69% pasisakė už siūlomą naują santvarką Pietų Afrikoje. Prezidento Frederik de Klerk'o numatytoje naujojoje konstitucijoje virš trijų milijonų baltųjų dalinsis krašto valdymu su virš 20 milijonų juodųjų ir maišytųjų, nes šie pastarieji iki

šiول neturėjo jokio balso. Vadinamoji apartheid'o sistema draudė ne baltiesiems net gyventi ir dirbti baltųjų apgyventose vietovėse, nekalbant jau apie daugelį kitokių suvaržymų bei draudimų.

Problemų sukėlė ir dar sukels juodųjų žiaurios tarpusavio skerdynės, kurioms dar galo nesimato. Afrikos Nacionalinis Kongresas, ilgai persekiotoji politinė partija, kurios vadų tarpe tebėra dauguma komunistų ir marksizmo simpatikų, nesutaria su daugeliu didesnių ir mažesnių konkurentų. Tų grupuočių nariai ir pasekėjai, deja, nekovoja žodžiais, kaip įprasta demokratinėse sistemose, bet šautu-

vais, kirviais, ietimis ir peiliais. Todėl beveik kas savaitę žūva, kartais dešimtimis, negrų nuo savųjų rankos. Vargu bus taip pat su baltųjų neo-nacių organizacijos pasekėjais, kurių vadas Andries Treurnicht, kviečia ginklu ginti baltųjų privilegijas ir apartheid'o rasinę politiką.

TATARSTANAS NORI BŪTI NEPRIKLAUSOMAS

Viena iš buvusių Sovietų Sąjungos taip vadinamų autonominų respublikų - Tatarstanas - nubalsavo prarastame referendume siekias nepriklausomybės. Tatarstanas turi apie 4 milijonus gyventojų, daugiausia musulmonų.

AMERIKA ATSIKAKĖ HYDRO-QUEBEC ELEKTROS SUTARTIES

New York'o valstijos gubernatorius Mario Cuomo š. m. kovo 27 d. pranešė Québec'o provincijos premjerui Robert Bourassa, kad planuotoji 17 biljonų dolerių sutartis nebus pasirašyta. Taigi, Bourassa planas pastatyti dar vieną milžinišką hidroelektrinę jėgainę Kanados šiaurėje (Great Whale vietovėje), užtvindant mižiniškus plotus indėnų ir eskimų žemės, gali subliukšti. Indėnų Cree genties vadas Matthew Coon-Come, kuris vadovavo kovai prieš šį Bourassa projektą, išreiškė savo pasitenkinimą, nors

/ nukelta į 2 psl...../

PRANEŠA K.L.B.:

PADEKOS KANADOS LIETUVIAMS UŽ PAGALBĄ

1991 m. KLB Humanitarinės Pagalbos Komitetas, vadovaujamas Rūtos Girdauskaitės, iš North York Mokyklos Tarybos išrūpino ir į Lietuvą nusiuntė 337 suauktus naudotus kompiuterius su diskų bei spausdinimo įrengiais. Lietuvos Kultūros ir Švietimo min. Darius Kuolys atsiuntė padėką Kanados lietuviams: "...Džiaugiuosi Jūsų nenuilstama parama. Kanados Lietuvių Bendruomenės žmonių, nesavanaudiškas rūpestis ir gausios aukos mums ištis labai padeda kurti naują Lietuvos švietimo sistemą, gyvinti ir demokratizuoti Lietuvos mokyklas..."

Min.Kuolys taip pat pristatė dalykišką išdėstymą, kokios mokyklos gavo kiek ir kokius kompiuterius bei įrengius. Minimi kompiuteriai buvo išdalinti 34 vidurinėms mokykloms, Vilniaus ir Šiaulių pedagoginiams institutams, Kauno silpnaregių internatui ir vienai lietuvių bendruomenei Maskvoje. Paskirstyta įvairiai - iki 12, bet ne po mažiau kaip 3 kompiuterius.

Žiemų vidurinės mokyklos direktorius Stasys Pranys (Jonavos rajone): "Mes nuoširdžiai dėkojame Jums už tokią nuostabią ir brangią dovaną, apie kurią labai svajojome...Mūsų Žiemų vidurinė mokykla yra kaime vietovėje, tai beveik netikėtume, kad mūsų mokyklai gali kiek nors kompiuterių skirti. Ir koks buvo džiaugsmas, kai atėjo pranešimas važiuoti į Vilnių jų atsiimti. Gavome net septynis...Mus labai džiugina tai, kad yra tokių nuostabių žmonių kaip Jūs, kurie negailite lėšų, sveikatos, triušo dėl Lietuvos ir jos žmonių. O kad visi lietuviai, gyvenantys Lietuvoje, nors truputį Jūsų mėlės mylėtų Lietuvą, kiek tada pasiektume ir padarytume!"

Šilalės I-osios vid.mokyklos direktorė Zita Lazdauskienė, 932 mokinių ir 70 mokytojų vardu dėkodama už gautus 11 kompiuterių, rašo: "...Pajutome, kad visi esame tos pačios žemės - Lietuvos - vaikai...Ačiū, kad

mūsų neužmirštate, mes Jūsų neužmiršime niekada".

ADUTIŠKIO (Švenčionių raj.) vid.mokyklos direktorius Miroslavas Lazdinis rašo: Nuošalus Lietuvos kampelis Adutiškis. Mūsų mokykla nedidelė, todėl mes ir nesvajojom apie tai, jog kada nors turėsime šiuolaikinę techniką jaunosios kartos mokymui...Gautų kompiuterių metale mes jaučiame savo tautiečių širdžių šilumą..."

Gauti padėkos laišakai iš Marcinkonių (Varėnos rajone) vid.mokyklos direktoriaus K.Rekerto ir iš Radviliškio I-osios vid.mokyklos.

KLB Humanitarinės Pagalbos Komiteto pastangomis nuo 1991 m. balandžio mėn. taip pat išsiųsti į Lietuvą 3 konteineriai (virš 16 tonų) vaistų, medikamentų, medicinos įrankių bei įrenginių (equipment), medicinos žurnalų bei drabužių, surinktų Katalikių Moterų organizacijos narių.

Vilniaus "CARITAS" atstovė Vida Žitinskienė rašo: "Nuoširdžiai dėkojame už dėmesį Lietuvai...Kaip niekada, daug atsirado vargšų. Katastrofiškas kainų augimas pirmiausiai paliečia daugiavaikes šeimas, pensininkus, invalidus. Į mūsų "CARITAS"kreipiasi žmonės, prašo pagalbos, bet ne visada turime iš ko padėti...". Toliau praneša, kad 9 dėžės atsiųstų drabužių išdalino daugiavaikėms šeimoms. "...Telaimina Jus Dievas..."

Dėkodama už nusiųstus kateterius ir vaistus, prof. Aldona Lukoševičiūtė iš Kauno Akademinių Klinikos praneša, kad šios reikalingos priemonės naudojamos širdies zondavimui ir operuotų ligonių hemodinaminiam monitoravimui.

Vilniaus Universitetinės Moterų Klinikos vardu, vyr.gydytojo pavaduotoja J.Masiliūnienė "širdingai dėkoja lietuvių bendruomenės nariams už Ontario lietuvių suauktus medikamentus, vienkartinius švirkštus, kateterius, pleistrus ir kitus gydymo ir slaugos reikmenis. Jie mums labai reikalingi gydant moteris ir sergančius mažiuskus naujagimius..."

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! tuanie! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuanian Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 25,-
Rėmėjo – \$ 30.

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik
iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba
leidykla neatsako.

ARTĖJANT ŠVIETIMO IR KULTŪROS SUVAŽIAVIMUI: KALBĖSIME APIE ATEITĮ

Raudonu siūlu nenustojamai driekiasi mintis: viskas LIETUVAI, o kas IŠEIVIJAI? Ar liks dar kas nors po to pagalbos ir talkos maratono? Rūpestis auga kartu su trečiąja Išeivijos karta. Kuriais keliais ji nueis ir kiek jų nueis? Antroji karta, vis ryžtingiau perimanti lietuviškojo gyvenimo vadovavimą – prisimename – kėlė rūpestį "dipukų" kartoje. Dabar tas rūpestis pasikartoja. Anuomet mūsų buvo daug, šiandien – gretos tirpsta su pavasario sniegu, o krutėti reikia, tęsti veiklą reikia. Bet kaip? Ar vis dar taip pat, kas jau seniai kai kur nebetinka? Pilna rūpesčių ir klausimų, tačiau jie nėra nei pesimizmo, nei nusivylimo ženklai. Greičiau tai yra lyg mokytojo užduodami uždaviniai: reikia juos išspręsti, kol dar sėdi klasėje. Kitaip – egzaminas neišlaikytas.

KLB Švietimo ir Kultūros komisijos, darbščių antrosios kartos pirmininkių – Giedrės Paulionienės ir Dailios Viskontienės – vadovaujamos, suorganizavo rūpesčių sunęstinę – Švietimo ir Kultūros Suvažiavimą, kuris įvyks **balandžio mėn. 25-26 d.d.** Anapilio sodyboje, Mississaugoje, Ont. "MES IR 2001" pasirinkta tema ne spėliojimams, bet gilesnei įžvalgai ir gal konkrečioms sprendimams. Mūsų šios Išeivijos ateitis, kokioje šviesoje ji be pasirodys, neturėtų nei per daug gąsdinti, nei per daug džiuginti. Galgi dar nestovime ant bedugnės krašto. O jei ir stovime, nereikia, kad nukrisime. Jei koks lietuviško gyvenimo savižudys ir norėtų šokti – sulaukykime, nes reikia žmonių, reikia savų žmonių. Jų reikės greitai daugiau, negu pinigų.

Trečioji karta nebus gausi. Užtat brangus kiekvienas bendruomenės narys. Kai kas optimistiškai galvoja, kad gal iš Lietuvos užgrius koks būrys idealistų ir kibų tęsti "dipukų" pradėtą darbą. Kol kas pavyzdžiai nekokie. Ne vienas naujas ateivis "pradingsta" ir daugiau nebepasirodo mūsų tarpe. Taigi – ką padarysime dabar – tokia ir bus ateitis. Gal reikės keisti veiklos strategiją, ieškoti naujų būdų ir priemonių lietuvių bei išlaikyti.

Suvažiavimo paskaitininkai, simpoziumo dalyviai ir visi, kas kam ant širdies gulės, bendromis jėgomis mėgins tiesti kelią ateinančiam dešimtmečiui. Tokio kelio tikrai reikia, kad netektų pasimetus kiekvienam atskirai klampoti į nežinią, pametus senelių įteiktą kompasą.

KLF Inf.

/.....atkelta iš 1 psl./

.....APŽVALGA

h.n.

Bourassa tvirtina, kad tasai projektas vistiek busias vykdomas.

Zinant dabartinę ekonominę stovį šioje provincijoje, daugelis žinovų tuo abejoja. Be to, kaip žinoma, idėnai ir eskimai seniai nori savo žemę tvarkyti patys ir ekologai Kanadoje ir Amerikoje yra griežtai tą projektą pasmerkę, tvirtindami, kad Québec'o provincinė valdžia nėra pakankamai ištyrusi visų galimų šio projekto pasekmių.

KANADOS AMBASADOJE HAIDOS INDĖNŲ KŪRINIAI

Naujasis Kanados Ambasados pastatas Washingtono D.C., papuoštas Bill Reid, Haidos drožinių specialisto kūriniais.

Bill Reid, 71 m amžiaus, yra vienas žymiausių medžio skulptorių ir sidabro papuošalų kūrėjas, kuris rimasi Haidos – Britų Kolumbijos indėnų genties kūryba ir legendomis.

Jis yra škotų – vokiečių kilmės tėvo ir Haidos motinos sūnus, atidengęs artimumą tokios rūšies kūrybos, belankydamas savo Haida tėvuką. Abu nemokėjo vienas kito kalbų, tačiau susikalbėjo per autentišką indėnų kūrybą.

2 psl.

Reid, tuomet 23 m. amžiaus, paliko savo radijo pranešėjo darbą ir įniko mokytis Haidos meno, – taip atradęs savo šaknis.

Sulaukęs 40 m. amžiaus, jis ne tik tapo pripažintu menininku, bet ir indėnų tautodailės žinovu. Gavęs užsakymų EXPO 67, Britų Kolumbijos universiteto ir EXPO 68, su darbais pasižymi Museum of Civilization, Hull mieste.

Bull Reid intensyviai reikiiasi gamtosaugoje ir gelbstint nuo sunaikinimo girias Britų Kolumbijoje. (Pasinaudota Canadian Science, Issue 1298).

MONTREALIO MIESTO BURMISTRAS PRIŠ ANGLISKŲ UŽRAŠŲ IŠJUNGIMĄ

Montrealio miesto burmistras Jean Doré, kalbėdamas St. Patrick draugijos pobūvio metu, pareiškė, kad įstatymas Nr. 178, draudžiantis viešumoje ir krautuose vartoti užrašus anglų kalba, Montrealio miestui pasaulyje yra suteikęs blogą vardą. Tarp tautinės prekybos organizacijos nenori Montrealyje atidaryti savo skyrių, nes Québec'o provincija draudžianti "vieną iš pačių didžiausiųjų tarptautinių kalbų". Doré kreipėsi į provincijos premjerą Robert Bourassa, kad šis įstatymą

178 panaikintų, kai 1993 m. kalbos įstatymas, kaip buvo numatyta prieš 5 metus, bus persvarstytas. Apie tai jau ir daugiau šios provincijos blaiviau galvojančiųjų politikos ir verslo žmonių yra panašiai pasisakę. Tačiau viena fanatiškiausiųjų šovinistų grupė, susibūrusi į Šv. Jono Krikšto draugiją (sic!) ne tik nepalaiko ieškančiųjų kompromiso, bet kaitina savo pasekėjus, išleidusi savotišką Québec'o pasą, kurio pirmame puslapyje atspausdinta: "Šis laikinas pasas leidžia jo savininkui susikurti sau valstybę... Jis galioja tik taiems, kurie nori, kad Québec'as taptų jų valstybe". Kas siūloma tiems, kurie to nenori – neparašyta.

PERTVARKYTOS LIETUVOS ARKIVYSKUPIJOS

Pagal Apaštališkojo Sosto sprendimą Vatikane, Lietuvoje suformuotos dvi bažnytinės provincijos: Vilniaus ir Kauno. Klaipėdos kraštas, anksčiau priklausęs Varmijos vyskupijai, tarpukario metais buvęs atskira prelatūra, valdoma Telšių vyskupo, dabar įjungtas į Telšių vyskupiją.

Tokiu būdu pirmą kartą istorijoje tokie oficialūs padėdymai tvirtai nurodo ir Vilniaus, ir Klaipėdos kraštų bažnytinę priklausomybę Lietuvai.

Dabartinės nepriklausomos Lietuvos Respublikos sienas neliečiamomis pripažino Rusija ir Baltarusija, o 1992 m. sausio mėn. 13 d. – ir Lenkija, tad Lietuvos integralumas su Vilniumi ir Klaipėda yra nustatytas ir valstybiniu politiniu atžvilgiu.

Vis dėl to, Suvalkų sutarties sulaužymas tebėra neatitaisytas ir reikėtų stiprinti diplomatinės pastangas, ir šią žalą atitaisyti prieš nustatant galutinai ribas tarp valstybių.

BYLA UŽ NUŽUDYMUS

Iš Varšuvos praneštomis žiniomis, apie 15.000 Lenkijos piliečių, kuriuos nužudė sovietų NKVD prasidėjus II Pasauliniam karui, gimines JAV teisme iškėlė bylą. Baltarusijoje, Katyno miške nužudytų lenkų karininkų našlės ir vaikai, gyvenantys JAV, nori gauti kompensaciją iš buv. Sovietų Sąjungos.

VIENU SAKINIŲ APIE LIETUVĄ:

* Šiuo metu Suomijoje dirba apie 6.000 Lietuvos, Latvijos ir Estijos piliečių, kurie gauna tą patį atlyginimą ir socialinę apsaugą, kaip Suomijos piliečiai.

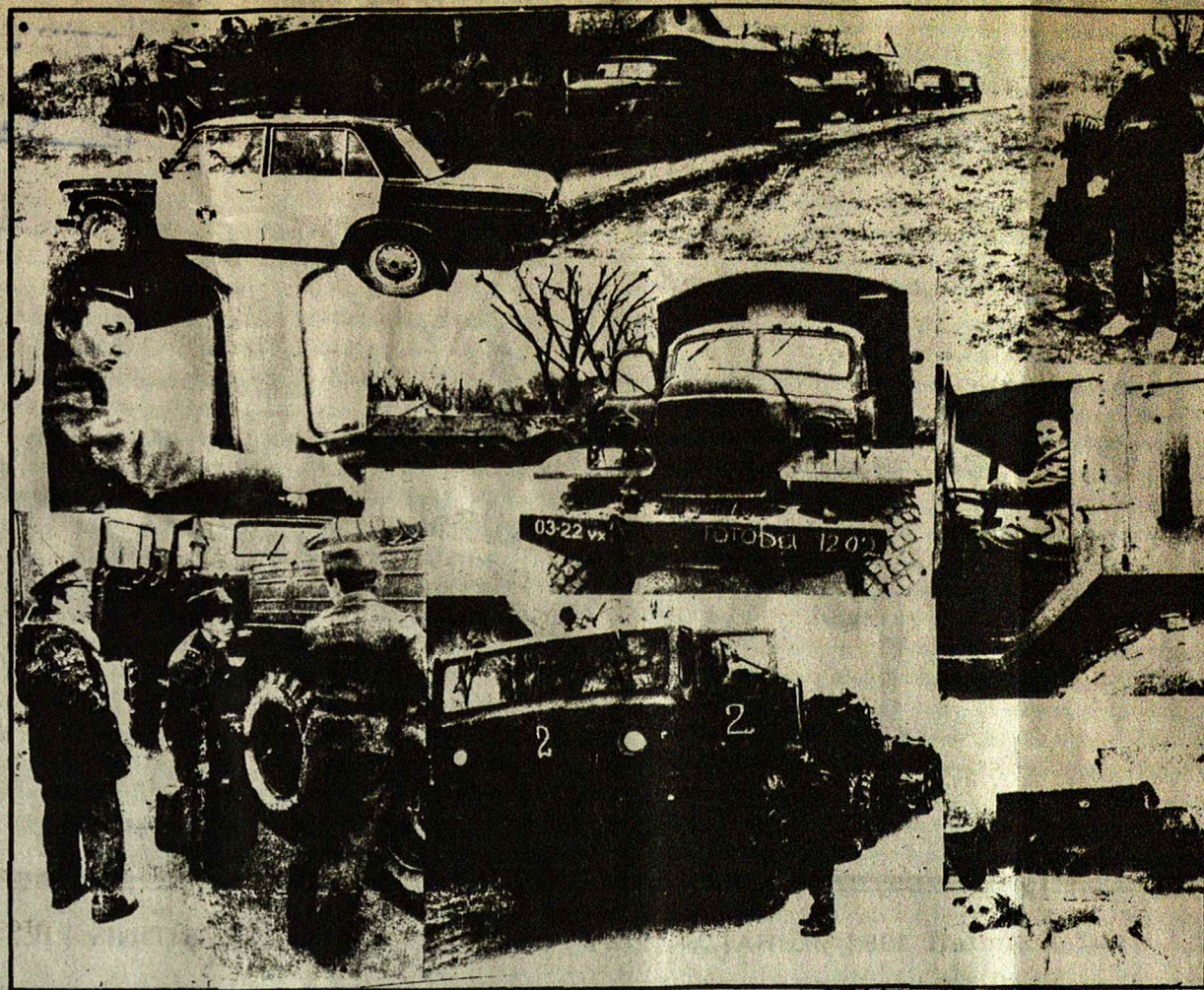
* Klaipėdos valstybinis kojinių fabrikas pirmąją sluntą – 68.000 porų vyriškų puskojinių – išsiuntė į Kanadą.

* Lietuvos sienos žemėlapiuose jau apibrėžtos, bet riboženkliai bus kalami tik tada, kai bus susitarta su kaimyninėmis šalimis dėl tikslų koordinatų.

* Lietuvos Krašto Apsaugos daliniai susilaukė naujos jaunų karininkų laidos, baigusių Kaune specialius 4 mėnesių kursus, kur buvo dėstoma Lietuvos istorija, etika, teisė, politiniai mokslai ir pedagogika.

* Vokietijos Federalinės Respublikos kariuomenė (Bundeswehr) padės Lietuvai kurti savo ginkluotąsias krašto apsaugos pajėgas.

* Norvegijos vyriausybė išsiuntė Lietuvon medžiagos kariškoms uniformoms, kariškų batų ir baltinių, skiriamų 2.000 Lietuvos apsaugos kariams, pabrėždama, kad ši slunta "yra Norvegijos parama Baltijos kraštų nepriklausomybei bei demokratijai įtvirtinti".

Buvę
Sovietų
kariai
kraustosi
iš
Kauno...

Nuotr:
Laimio
Brunzos

KAIP IŠVYKSTA KARIŠKIAI

Š.m.kovo mėn. 6 d. iš Kauno išvyko pirmieji 3 kariškiai ir buvo išgabenti 32 įvairių tipų kariški vilkikai ir sunkvežimiai. Automobilų kebuluose matėsi suvirinimo aparatai, šarvuotosios technikos remonto rinkiniai. Kai kurie sunkvežimiai tempė ir lauko virtuves.

Valdas Butkus "Kauno Laike", nr.47 taip aprašo:

..." Vakar, 12 val.30 min. karinės technikos kolona pasuko į šalia karinio dalinio esančią Jaunųjų Talkininkų gatvę ir, policijos bei Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos pareigūnų lydimu, nuvažiavo Jonavos link. To-

* Atsakingos Lietuvos įstaigos praneša, kad buvusios Sovietų Sąjungos okupaciniai daliniai, kurie dar vis tebebūna Lietuvoje, vien tik tai praėjusiais metais yra padarę apie 44 milijonus rublių nuostolių.

* Kovo 18 d. pranešta, kad Kaune, prie Karininkų Ramovės budėjo Lietuvių Karo Mokyklos kariai, nes pastebėta besigrupuojančių rusų karininkų neaiškiais tikslais, o Ramovė, kaip patyrimai rodo, buvo verta saugoti nuo apvogimų.

* Nepilnamečiai Lietuvoje per 1 metus yra padarę 2.000 nusikaltimų, nes net 84% tų paauklųjų tarp 16-17 m. amžiaus, yra jau chroniškai alkoholikai.

* Neseniai būvdamas Lietuvoje, Lietuvos ambasadorius JAV Stasys Lozoraitis, tarpe kita ko, spaudos atstovams išreiškė viltį, kad dabartinė Karaliaučiaus sritis, valdoma rusų, kada nors būsianti Lietuvos dalis nes – anot jo – į tą sritį nereikėtų niekada leisti sugrįžti vokiečiams. (Toks jo nevisai diplomatiškas pasisakymas sukėlė pasipiktinimo audrėlę Federalinėje Vokietijos respublikoje, kurios visokeriopa parama Lietuvai šiuo sunkiu metu yra pageidautina. Ta gerokai abejotina vizija "Lietuvos iki ir už Karaliaučiaus" reikėtų, bent šiuo metu, šiek tiek apmąšinti ir pagalvoti k a d a ir k a i p j a propaguoti. Gal vertėtų pasitenkinti žymiai mažesne buvusios Prūsijos dalimi, sakykim, tokia, kokią sugebėtume apžioti?!

* Š.m.kovo mėn. 3 d., sulaukęs 91 m. amžiaus, Kaune mirė Lietuvos teatro vėteranas – aktorius ir režisierius – Antanas Mackevičius.

* Nuo š.m.kovo mėn. 29 d. Lietuvoje įvedamas vasaros laikas, laikrodžių rodyklės pasukant vieną valandą į priekį.

lesnis maršrutas: Ukmergė – Utena – Zarasai. Už automobilių vairų – specialiai iš Rusijos Federacijos atsiųsti kareiviai. Burzgant varikliams jie šypsojosi, karininkų nuotaika taip pat buvo neblogo. Užkalbintas vienas iš trijų vakar iš Kauno išvykusių sovietų kariškių, praporščikas S.P. Priščepa, sakė, tarnavęs Kaune ketverius metus, turėjęs čia daug draugų. Iš Lietuvos išvyksta jo žodžiais, "su normalia nuotaika", toliau tarnaus Vologdoje.

Sprendžiant pagal sovietų kariuomenės išvedimo pradžią Visoriuose ir Kaune, kariškiai ir jų politiniai vadovai laikosi taktikos, kuria siekiama išgabenti

* Š.m.kovo mėn. 3 d. Vilniaus arkikatedroje įvyko neseniai paskirto arkivyskupo metropolito Audrio Bačkio iškilmingas įngresas, t.y., įvedimas į tas svarbias bažnytines pareigas.

* AT pirm. Vytautas Landsbergis š.m.kovo mėn. 3-10 d.d. lankėsi Japonijoje, buvo priimtas specialioje audiencijoje Japonijos imperatoriaus Akihito ir tarėsi su min. pirm. Kiti Mijadzava bei kitais aukštais Japonijos pareigūnais.

* Kaip rašo KAUNO LAIKAS, iki šiol Lietuvoje yra žinomi tik 10 sergančių AIDS liga, ir vienas asmuo nuo šios ligos jau mirė.

* Lietuva numato turėti 22 savo ambasadas, daugiausiai Europoje.

* ELTA praneša, kad Lietuvos Konstitucijos pirmašis variantas Aukščiausiojo Tarybų būsiąs įteiktas š.m.kovo mėn. 31 d., o š.m. gegužės mėnesį jis būsiąs paskelbtas viešumai.

* KGB veiklą tyrinėjanti komisija jau yra suradusi 40 knygų su sąrašais KGB užverbuotų agentų, kurie sekė ir sudarinėjo bylas apie nepatikimus Lietuvos ir užsienio lietuvių, jų silpnybes, charakterio bruožus, praeities biografiją, antibolševikines nuotaikas ir pasireiškimus, kad, reikalingi esant, galėtų seka mąjį sukompromituoti arba ir likviduoti; o tokių agentų dar 1991 m. buvo net 36.000 ir dalis jų dar ir šiandien atlieka ardomąjį darbą, panašiai, kaip okupacijos metais.

* 1991 m. Kauno mieste įvyko 600 gyvenamų namų gaisrai, padarė 289.000 rublių nuostolių.

* Lietuvoje atkurti ŽEMES UKIO RŪMAI, kurie iki 1940 m. rūpinosi žemės

iš Lietuvos kuo daugiau karinės technikos, paliekant kuo daugiau kariškių.

Štai iš Kauno išvestame šarvuotos technikos remonto pulke Nr.01232 nebuvo nei vieno kariškio, vien tik technika. Šis ir visame Pabaltijyje išdėstyti panašūs pulkai yra fronto remonto bazės struktūriniai padaliniai, kurie realiai gali veikti tik karo sąlygomis, kai pašaukiami rezervistai, kurie ir aptarnauja techniką, lopo mūsų apgadintus tankus ir šarvuočius. Žinoma, panašaus tipo didelio našumo remontinė technika labai praverstų ir Lietuvos ūkyje nebūtinai karo metu. Gal todėl ir skubama ją išgabenti?

ūkio kėlimu, atstovavo ūkininkų ir jų organizacijų interesams, bendradarbiavo su Žemės ūkio ministerija ir užsienio valstybėmis, o šiuo metu visa tai vėl vykdyti, ypač padedama privačių ūkių atstatymui, kooperacijų steigimui bei plėtojimui ir Lietuvos žemės ūkio integravimui pasaulinė rinkon.

* Buvusioje sovietų karinėje bazėje Panevėžyje padarytos kratos metu rastas visas sandėlys nelegalių ginklų, kuriuos pardavinėjo juodojoje rinkoje rusų karininko vadovaujama gauja.

* Š.m. vasario mėn. 20 d. Vilniuje Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius JAV ir atstovas prie Šventojo Sosto Stasys Lozoraitis, tuo metu lankęsis Lietuvoje, su Lietuvos Žydų Bendruomenės garbės pirm. Emanueliu Zingeriu Paneris memorialie padėjo gėlių, pagerbiant atminimą 10-ties tūkstančių Vilniaus ir kitų Lietuvos miestų žydų, Antrojo Pasaulinio karo metu čia nužudytų ir palaidotų masiniuose kapuose.

* Vis daugiau ir daugiau gaunama žinių iš Lietuvos apie dingusius laiškus ir siuntinius, siunčiamus iš Kanados ir JAV į Lietuvą: laišškai dažnai gaunami atplėšti ir vėl užklijuoti, iš jų išimtos nuotraukos, atvirutės, banknotai; siuntiniai gaunami iškraustyti; bet dažniausiai tie laišškai ir siuntiniai kažkur dingsta. (Tokia padėtis yra nepakenčiama: reikia skubiai siųsti telegramas ir laiškus Lietuvos vyriausybei, kad ši imtųsi griežčiausių žygių tokius vagišius nubausti, šiuo adresu:

Gedimino prospektas Nr.11, 1017 VILNIUS, LITHUANIA-LIETUVA, adresuojant arba AT pirm. Vytautui Landsbergiui arba Ryšių Ministerijai.).

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

DEŠINĖJE:

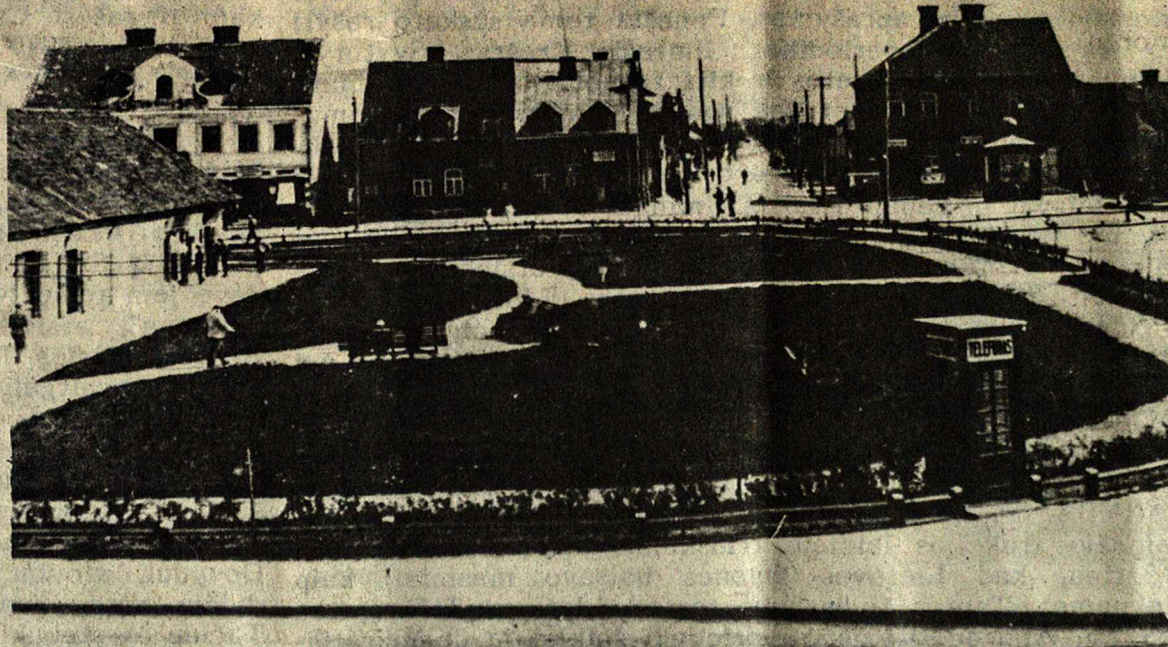
Marijampolė apie 1930 m. - J. Basanavičiaus aikštė (buv. Turgaus).

TOLIAU:

Pašto pastatas Marijampolėje, prie kurio pritvirtinta "Varpo"

memorialinė lenta. Centre - naujasis viešbutis ir prekybos centras.

Nuotr. V. Gulman

SKAMBINK, VARPE, VAIKAMS LIETUVOS....

/ IŠ MEMORIALINĖS "VARPO" LENTOS ISTORIJS/

1886 metais, sustojus "AUŠRAI", kilo pagrįstas klausimas, ką veikti toliau, ar eiti pramintu "Aušros" taku, ar ieškoti naujų kelių. Juk "Aušroje" kairiųjų aušrininkų publicistų darbuose atsispindėjo ir kai kurie demokratiniai momentai, daugėjančių miesto gyventojų ir bendrai visos lietuvių tautos nepasitenkinimas carine priespauda. Vienok, nors "Aušra" ir atliko didžiulį vaidmenį lietuvių tautiniam atgimimui, jai trūko tam tikro kovingumo. Aušrininkai į viską žiūrėjo romantiškai. Augančios inteligentijos taip pat netenkino lenkiška "Aušros" rašyba. Vadinas, reikėjo naujo, radikalesnio laikraščio. Kadangi Varšuvos ir Maskvos universitetuose mokėsi nemažas būrys lietuvių studentų, ypač suvalkiečių, jie pirmiausiai ir pradėjo judinti šio reikalo sprendimą.

Apie "Šviesą" ir "Žemaičių ir Lietuvos apžvalgą" nekalbėsiu, nes tai nėra susiję su pagrindine šio straipsnio tema, bet šie laikraščiai, nors jie ir egzistavo, palyginti, trumpą laiką, taip pat atliko tam tikrą vaidmenį. Todėl, laiškais susitarę, 1888 m. birželio mėn. 29 d. J. MARIJAMPOLĖ suvažiavo iš Varšuvos V. Kudirka ir J. Kasakaitis, iš Maskvos P. Leonas ir K. Grinius, taip pat dalyvavo vietinis mokytojas V. Palukaitis, tarnautojas V. Pranckevičius, medikas A. Kronkaitis ir kiti. Suvažiavimas vyko slapta M. Amsterdamskiui priklausiame viešbutyje "Varšuva". Vytauto (tada- Varšuvos) gatvės ir J. Basanavičiaus aikštės (tada Turgaus) sankryžoje. Šis namas karo metu

tapo subombarduotas, o jo vietoje stovi dabartinis paštas. Klausimų buvo nemaža. P. Kriaučiūnas siūlė dėtis prie "Šviesos", ją reformavus, bet tam griežtai pasipriešino V. Kudirka, reikalaudamas leisti naują laikraštį, nepriklausantį nuo dvasiškių, bet jos neužgaunant. Toks svarbus klausimas, kaip lešos, liko ligi galo neišspręstas, nes, kaip rašo vienas dalyvių P. Leonas, "niekas nenurodė lešų šaltinio". O be lešų, kaip žinia, neišeis joks laikraštis.

Buvo pritarta P. Kriaučiūno pasiūlymui kalbos norminimo klausimu - prisilaikyti P. Kuršaičio gramatikos. Šio nutarimo reikšmė buvo labai didelė: bendrinės kalbos pagrindą buvo paimta vakariečių aukštaičių (suvalkiečių) tarmė, tapusi lietuvių literatūrine kalba.

Šiuo metu, atrodo, dar nėra galutinai išrištas klausimas kas pirmiausiai pasiūlė naujam laikraščiui "Varpo" vardą. J. Staugaitis teigia, kad 1888 m. rudenį Varšuvos lietuvių studentų susirinkime jau buvo tartasi kokį išrinkti vardą ir nutarta pavadinti "Varpu". Tačiau P. Leonas savo prisiminimuose rašo, kad "pats pavadinimas buvo Maskvoje dar anksčiau aptartas". Kadangi visų klausimų vienu kartu išspręsti nepavyko, buvo nutarta, kad V. Kudirka su P. Leonu viską išriš laiškais. Visą suderinus, 1889 m. sausio mėn. 20 d. pasirodė pirmasis "VARPO" numeris.

Šiam istoriniam momentui atminti, 1928 m. tame buv. suvažiavimo name buvo įmūryta memorialinė lenta su užrašu: "Šiame name 1888 m. birželio 29 d. dalyvaujant V. Kudirkai įvyko slaptas lietuvių inteligentų susirinkimas ir nutarta leisti laikraštį "Varpas".

Šio rašinio autorius su kitu kraštotyrininku J. Vasmanu, dabartiniu Marijampolės Muziejaus direktorium, šią lentą visai atsitiktinai rado prie vieno menkos išvaizdos nameliuko, kur ji buvo naudojama vietoje laiptelio. Ši brangi relikvija po atkaklių derybų buvo perduota Marijampolės (tada Kapsuko) Kraštotyros Muziejui, o, pradedus Atgimimui, 1988 metais pritvirtinta prie dabartinio pašto.

Memorialinės lentos likimas galėjo būti toks: valant miesto griuvėsius po bombardavimo, žmonės galėjo ją atsitiktinai rasti ir nusigabenti į namus, kadangi Muziejus taip pat buvo nukentėjęs. Lenta buvo masyvi, sunki, keturi vyrai vos pakėlė, gulėjo ji užrašu žemyn.

Žinoma, pažadėjus, kad bus padarytas naujas laiptelis, žmonės daugiau nebesispyrė ir lentą perdavė.

Viktoras Gulmanas

IDOMUS PASIŪLYMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS IR ŠVIETIMO MINISTERIJA, Ryšių su tautiečiais tarnyba ir Lietuvos Mokytojų Kvalifikacijos Institutas maloniai kviečia į 4 savaitių lietuvių kalbos kursus angliškai kalbantiems tautiečiams. Vienam klausytojui jie kainuos 200 JAV dolerių. Kursai vyks 1992 m. liepos 7 - rugpjūčio 1 dienomis Mokytojų Kvalifikacijos Institute Vilniuje, Didlaukio 82. Pradžią liepos mėn. 7 d., 11 val.

Numatoma sudaryti 2 grupes: pradedančiųjų mokyti lietuvių kalbos ir pagelidiančiųjų tobulinti lietuvių kalbos įgūdžius. Į abi grupes galėsime priimti po 15 žmonių.

Penkias dienas per savaitę bus dirbama auditorijoje (kasdien po 6 akademines valandas), savaitgalis skiriamas kultūriniam renginiams, ekskursijoms, išvykoms.

Apgyvendinama Instituto viešbutyje (nemokamai). Maitinama Instituto kavinėje (už maitinimą moka patys kursų dalyviai).

Apie atvykstančius kursų klausytojus prašome pranešti, nurodant grupę IKI 1992 m. gegužės mėn. 10 dienos dviem adresams:

- 1) Kultūros ir Švietimo Ministerija, Ryšių su Tautiečiais Tarnyba, J. Basanavičiaus gt. 5, VILNIUS 2683, LITHUANIA-LIETUVA (tel: 220 959 arba 613 092);
 - 2) Mokytojų Kvalifikacijos Institutas, Didlaukio 82, Vilnius 2057, Lithuania-Lietuva (tel: 779 881, arba 765 992)
- A. Antanaitis

42-OSIOS ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS TORONTE

Kaip jau ankščiau buvo skelbta, 42-sios Š. A. Lietuvių Sporto Žaidynės įvyks 1992 m. gegužės 8, 9 ir 10 d.d., Toronte, Ont. SALFAS-gos Centro Valdybos pavedimu, žaidynes vykdė Toronto lietuvių sporto klubai PPSK Aušra, LSK Vytis, LSK Jungtis ir LAK Perkūnas, per specialiai sudarytus organizacinių ir varžybinių komitetus, kurių pirmininkas yra Rimas Miečius, 24 Mabelle Ave. # 1206, Etobicoke, Ont. M9A 4X7. Tel. (416)-234-0878.

Pagal preliminarinės registracijos davinius, 42-se žaidynėse bus vykdomos šios sporto šakos: krepšinis, tinklinis, ledo ritulys, kėgliavimas (Bowling), raketbolas (Racquetball), skvašas (Squash), lauko tenisas ir šachmatai. Ankščiau planuotos stalo teniso varžybos neįvyks dėl nepakankamo susidomėjimo.

Krepšinis vyks šiose klasėse: vyrų A, vyrų B, moterų, jaunių A (1973 m. gimimo ir jau nesnių), jaunių B (1975 m. gim. ir jaun.), jaunių C (1977 m. gim. ir jaun.) ir jaunučių D (1979 m. gim. ir jaun.). Visoms vyrų A ir B krepšinio komandoms žaidimai prasidės gegužės 8 d., penktadienį vakare, Humber College, 205 Humber College Blvd., Etobicoke, Ont. Visų kitų klasių krepšinis vyks tik šeštadienį ir sekmadienį, įvairiose salėse. Krepšinio varžybų vadovas bus Rimas Miečius (416)-234-0878.

Tinklinis vyks tik vyrų ir moterų klasėse, šeštadienį ir sekmadienį, York University, Tait McKenzie Bldg., 4700 Keele St., North York, Ont. Tinklinio vadovas - Mindaugas Leknickas, tel. (416)-844-7000.

Ledo ritulys vyks tik vyrų klasėje. Vieta ir dienos bus paskelbta vėliau, nes dar nežinoma. Ledo ritulio varžybų vadovas - Rimas Kuliavas, tel. (416)-766-2996. Jei nepavyks gauti patalpų, ledo ritulio pirmenybės gali būti nukeltos kitai datai.

Galutinė dalyvių registracija - krepšinio, tinklinio ir ledo ritulio privalo būti atlikta iki balandžio 15 d. imtinai, pas varžybinių k-to pirmininką, šiuo adresu: Rimas Miečius, 24 Mabelle Ave., Apt. 1206, Etobicoke, Ont. M9A 4X7. Telefonas: (416)-234-0878; FAX: (416)-481-6407.

Kėgliavimo pirmenybės bus komandinės ir individualinės. Komandą sudaro 4 mišrios lyties žaidėjai-jos. Dalyvių skaičius ir amžius neapribotas.

Kėgliavimas vyks tik šeštadienį, gegužės 9 d., O'Connor Bowl West, 1100 Islington Ave. Toronte, Ont. Tel. (416)-231-7265. Pradžią 12:00 val.

Kėgliavimo registracija atliekama iki balandžio 30 d. imtinai, pas kėgliavimo varžybų vadovą Audrą Danaitytę, 425 Mill Rd. # 10, Etobicoke, Ont. M9C 1Z2. Tel. (416)-626-8994 namų; (416)-252-4659 darbo.

LIETUVOS RAUDONOJO KRYŽIAUS DRAUGIJA PRAŠO

PASKELBTI ŠIAS PAIEŠKAS:

* Natalija Vaičiulėnienė (Rėzaitė) ieško savo motinos sesers dukros BEATRIČĖS RIMKOS, gim. apie 1940 m., kuri su tėvais (Juste ir Kaziu Rimkais) 1944 m. išvažiavo į Vokietiją, vėliau į Kanadą.

Žinoma, kad Vokietijoje lankė lietuvišką gimnaziją, bet aiškinosi, kad lietuviškai sunkokai kalba ir prašė laiškus rašyti angliškai. Yra žinoma, kad Beatričė iškėjo ne už lietuvių kilmės kanadiečio. Paskutinis laiškas gautas 1962 m.

* Genovaitė Mantvydienė - Žasinaite prašo surasti jos seserį ALEKSANDRĄ ŽASINAITĘ-ČEKELIENĘ, gim. 1926 m., kuri gyveno tokiu adresu: 80 Westmount Ave, Toronto, Ont., 4 Canada.

Iš Lietuvos išvyko pagal sesers laišką apie 1948 m., turėjo dvi dukteris. Gal įmanoma surasti ją arba jos vaikus.

Jeigu bus galimybė kuo nors padėti šiose paieškose, būsime labai dėkingi.

Su lietuviškais linkėjimais -

J. Šapoka,

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus D-jos K to Pirmininkas

MES SIŪLOME LABAI PATOGIĄ KELIONĘ BE SUSTOJIMO LOT 767 SKRYDŽIU Į VARŠUVĄ

LOT skrydžius atlieka Boeing 767 didysis lėktuvas, puikiai aptarnaujant tiek verslininkus, tiek turistus.

Iš Varšuvos LOT gali suderinti nusikrauti į 24 Europos miestus.

Daugiau informacijų gausite pas kelionių agentą LOT Polish Airlines.

POLISH AIRLINES

LOT

LOT Polish Airlines
Montreal (514) 844-2674
Toronto (416) 236-4242

DVI LIETUVOS VALSTYBINGUMO DATOS:

VASARIO 16-OJI IR KOVO 11- TOJI

D. N. Baltrukonis

/tesinys/

Nuo vokiečių Wehrmacht'o, Luftwaffe's ir pancerių žaibiškų smūgių raudonarmiečiai - "nepabedimama armija" - išrūko iš Lietuvos per 3 pirmąsias karo dienas. Žinoma, tam daug prisidėjo Lietuvos Aktyvistų Fronto sukilėliai. Vokiečiai įžengė į daugelį Lietuvos miestų, kurie jau buvo lietuvių sukilėlių rankose. Į KAUNĄ įžengė pirmieji Wehrmacht'o daliniai jau rado miestą ir strateginius objektus lietuvių Aktyvistų rankose. Veikė jau Laikinoji Lietuvos Vyriausybė, paskelbusi Lietuvą vėl nepriklausoma.

Deja, naujasis okupantas turėjo kitus planus ir Laikinoji Vyriausybė buvo priversta už poros mėnesių atsistatydinti. Ją pakeitė vokiečių karinė valdžia. Taip prasidėjo 3 metus trukusi vokiečių karinė Lietuvos okupacija, pareikalavusi iš Lietuvos gyventojų daug aukų bei pastangų. Tauta, gerai vedama pagrindžio inteligentijos, sėkmingai išvengė keletos mobilizacijų ir net SS legiono steigimo. Vokiečiai, spaudžiami sunkių pralaimėjimų Rytų ir Vakarų frontuose, pagaliau sutiko leisti Lietuvai steigti savus karinius vienetus, tik savosios teritorijos gynimui. 1944 m. Vasario 16-tąją gen. P. Plechavičius kreipėsi per radiją į visą tautą, paskelbęs apie Lietuvos Vietinės Rinktinės steigimą ir kviesdamas jon stoti visus buvusius Nepriklausomos Lietuvos karininkus, puskarininkus ir jaunimą. Pirminis centras buvo pasirinkta Marijampolės kareivinės. Rinktinės štabas buvo Kaune. Jau iš pirmųjų dienų jį stovėjo daug Marijampolės moksleivių, jų tarpe ir šio straipsnio autorius.

1944-ji metal mums, kaip ir visai Lietuvai, buvo likimingi. Tais metais buvo įsteigta ir už trejetą mėnesių sunaikinta Lietuvos Vietinė Rinktinė. Jau tų pačių metų antroje pusėje Rytų Lietuvos srityse įsiveržė pirmieji Sovietų armijos mechanizuoti daliniai. Tūkstančiams Lietuvos žmonių tai buvo nepaprastai sunkus apsisprendimo dienos: likti tėvynėje ir kentėti naują Raudonųjų okupaciją, ar trauktis Vakaruosna ir laukti kitos nežinomybės. Čia rašančiam laikas buvo nuspręstas vokiečių SS dalinių, kurie staigiais apsupimais Ašmenos ir kitose Vilnijos apylinkėse, žinoma, prieš tai dar pasalūniškai prieš mus pasidabavus lenkų Armijos Krajojvos brigadoms, mus demoralizuotus susėmė ir pargabeno į Kauno IX-tąją fortą. Čia visi mūsų vyrukai buvo perrengti Luftwaffe pilkomis uniformomis ir vėl su gera vokiečių sargyba išlydėti į Kauno geležinkelio stotį, iš kur prekiniuose vagonuose buvome išdardinti Vakaruosna. Kaip šiandien regiu pro vagonų grotuotus langelius prabėgančius žydinčius Suvalkijos sodus, Šešupės žaliuosius slėnius... Ešalonui trumpam sustojus Kazlų Rūdos ir Vilkaviškio stotyse, mus palydėjo raudonųjų motinų ir sesių aimanos. Galinga likimo ranka šlavė mus iš Tėvynės prieš mūsų norus. Daugeliui mūsų tai buvo paskutiniojo atsiveikimo su Tėvyne momentai...

Didysis Antrasis Pasaulinis Karas baigėsi 1945 - siais metais. Daugeliui Rytų Europos valstybių (kurias Hitlerio imperija buvo nušlavusi nuo Europos žemėlapių), valstybingumas buvo sugrąžintas, išskyrus t r i s Baltijos respublikas: - LIETUVĄ, LATVIJĄ ir ESTIJĄ, kurios buvo paliktos Sovietų imperijos sudėtyje.

Kremliuje įsigalėjo Gorbachiov'ui su savo "perestroika ir glasnost", 1987 m. Baltijos respublikose pradėjo organizuoti pirmieji tautinio atgimimo sąjūdžiai: Liaudies Frontai Estijoje ir Latvijoje, ir Lietuvos Atgimimo Sąjūdis - Lietuvoje. Ypač dalykai sparčiai pajudėjo Lietuvoje 1988-siais metais. Tų metų antroji pusė davė nepaprastus rezultatus. To meto Lietuvos TSR vyriausybė jau suskato sugrąžinti Gedimino Pilies bokštą senąją Lietuvos Trispalvę, kuri su didelėmis iškilmėmis buvo iš Katedros aikštės nulydėta į Gedimino Kalną ir iškelta pilies bokšte, kur ji ten plevėsuoja jau ketvirtąsias metas. Tą rudenį įvyko didysis Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio seimas Vilniuje. Buvo patiekta rezoliucijos siekti Lietuvos valstybingumo atstatymo. Lapkričio mėnesį tuolaikinė Lietuvos vyriausybė, vadovaujama Algirdo Brazausko, nutarė grąžinti Lietuvos Bažnyčiai senąją Vilniaus Katedrą, kuri iki tol buvo paversta paveikslų galerija. Greitai Katedros atnaujinimo darbai buvo pradėti, ir pirmosios Kalėdų iškilmės jau buvo transliuojamos per Lietuvos TV į Vakarų Europą, po 40 metų pertraukos...

Išaušo 1989-ji metal. Po Lietuvos Trispalvės įteisinimo kaip Lietuvos Respublikos (TSR) valstybinę vėliavą, iš visų pusių buvo pradėta klibinti ir Lietuvos valstybinio

BALTŲ-SUOMIŲ KONFEDERACIJA

J.J.B.

/tesinys/

Patogus pavadinimas

"Vikings" and "Viking Age" are words which will appear on countless occasions, because they have come to be the common designation of the Baltic peoples during particular three-century period of their history".

Tačiau šie "Northmen" niekuomet nenaudojo šio žodžio aptariant jų visą tautą, taip pat ir kaimynai, kurie juos užplūdinėjo. Frankai, kurie davė šiandieninės Francijos (Prancūzijos) vardą, šiuos Vyčius (Vikings) vadino "Normans (šiauriečiai)", kas reiškia "the men from the north". Kas daugiau jie galėjo būti, jei ne toki?

Jie visi kalbėjo ta pačia kalba, kuri buvo gero-kai skirtinga nuo frankų (bet ne sakų!), nes šie jau seniai buvo apsikrikstiję ir atskirė nuo baltų kamieno. Jie visi atvyko iš to paties šaltos žemės kampo ir turėjo bendrą vardą Rus (fr. Rous, gr. Rhos), t.y. (P)Rusėnai ar Borus (šiaurės vėjo Res vaikai).

Tikroji originalinė Viking žodžio prasmė yra paslaptis ir prarasta amžių glūdomose. Tačiau šiandieniniai etimologai galvoja, kad jie galėjo kilti iš baltų žodžio vyč ar senovinio Old Norse žodžio vik. Keliautojas VULFSTANAS (880m.) greičiausiai pasiūstas anglų karaliaus šnipinėjimo tikslais surasti vyčių išeities bazes Kuršių mārėse, pripažįsta, kad jis:

"Etait parti de H a e t h u s (près de Schlesswig) et qu'en 7 jours et 7 nuits il était a T r u s o (Prussie occidentale), son bateau ayant fait toute la traversée à la voile. Le pays w e n d e (vanduolių žemė), durant tout le voyage, avait été pour nous a tribord jusqu'a l'embouchure de la V i s t u l e . La Vistule 4 psl.

herbo klausimas. "KULTŪROS BARAI" savo pirmajame 1989 m. puslapyje pasipuošė šauniai skriejančiu Baltu Raiteliu raudoname fone. O sekančiame puslapyje jau buvo atspausdintas išsamus Lietuvos Vyčio heraldikos istorinis trumpas aprašymas. Panašia tema suskato rašyti ir kita Lietuvos periodika (Gimtasia Kraštas, Svyturys, Nemunas, Jaunimo Gretos ir kiti žurnalai bei dienraščiai). Stebėtina, sparčiai Lietuvos spauda atsikratė visų komunistinių lozungų. Tautiškumu "apsikrėtė" net ir visi komunistiniai oficiozai. Pirmąkart po 1944 m. Vasario 16-ji buvo laisvai ir nepaprastai iškilingai švenčiama sostinėje Vilniuje ir Kaune, prie jau atstatyto Lietuvos Laisvės paminklo. Tai buvo metal didžiųjų darbų, atsiekimų Lietuvos kultūrinuose ir politiniuose baruose. Lietuvos tautinio ir valstybinio atgimimo traukinys pajudėjo pirmyn pilnu greičiu. Jokia jėga pasaulyje dabar jau negalėjo jo nei sustabdyti, nei sulėtinti... Pirmąkart po 1940-ųjų metų sovietinės okupacijos Lietuvos TSR vyriausybė paskelbė (verčiama, žinoma, jau dinamiškai pakilusios tautinės sąmonės) laisvus rinkimus į LIETUVOS AUKŠČIAUSIĄJĄ TARYBĄ. Ir, kaip buvo visų tikėtasi, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio frakcijos laimėjo triuškinančiais procentais. Pabrėžtina, kad Lietuvos žmonės balsavo masiniai, kaip niekuomet. Tautos žodis buvo tartas. Lietuvos TSR vyriausybė su Algirdu Brazausku priekyje taikiai ir demokratiškai perdavė Lietuvos Respublikos vairą į Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio pirmininko prof. Vytauto Landsbergio rankas. Naujosios Lietuvos vyriausybės ruošėsi naujiems žygiams ir darbams, kad atsteigtų Lietuvos valstybingumą.

Antroji 1989-ųjų m. pusė buvo nemažiau jaudinanti savo įvykiais. Tų metų rudenį nuo Aukščiausios Tarybos Rūmų buvo džiūgaujanti minios neceremoniškai nuimtas LTSR herbas ir nešiojamas sutryptas prieš pasaulio TV kameras. Jį pakeitė jau Lietuvos Aukščiausios Tarybos aktu įteisintas LIETUVOS VYTIS. Po pusės šimtmečio Lietuvos istorinis valstybinis herbas pagaliau paršuo-liavo atgal virš Lietuvos miestų, laukų ir miškų, po 50-ies metų nebūties. Įvykiai Lietuvoje patraukė viso pasaulio valstybių dėmesį. Lietuvon sugužėjo visų Vakarų pasaulio valstybių TV kameros bei žurnalistai: iš Anglijos, Vokietijos, Prancūzijos, Kanados ir JAV. Ypač pastarosios su savo didžiosiomis TV stotimis (ABC, NBC, CBS, CBC, CTV ir kitomis) davė kasdieninius išsamius tele reportažus tiesiog iš visos Lietuvos.

Įvykiai Lietuvoje sudrebino visą komunistinį pasaulį. Kaip kortų nameliai, griuvinėjo ir virto komunistinės vyriausybės Bulgarijoje, Rumunijoje, Rytų Vokietijoje. Tų metų gale Lietuvos Kompartija po labai itemptų posėdžių bei diskusijų nubalsavo atsisukti nuo Maskvos "sajunginės" kompartijos ir pasiskelbti nepriklausoma Lietuvos Komunistų Partija. Tai buvo dar kitas smūgis į Kremliaus komunistinės imperijos tvirtovės sienas, šį kartą sutrenktas jau kito Algirdo - Algirdo Brazausko. Maskvos komunistinė hierarchija subruzdė... Po nepavykusių pakartotinių Lietuvos Komunistų Partijos lyderio Algirdo Brazausko pašaukimų į Maskvą, mėginant pastarąjį sunkiausiais spaudimais perkalbėti nuo gresiamo Lietuvos Kompartijos atskilimo, Lietuvon atvažiavo net pats Sovietų Sąjungos Kompartijos sekretorius - Michail'as Gorbachiov'as. Tačiau, kaip matėme, jo desperatiškas žygis Lietuvon buvo bergždis - Lietuvos liaudis buvo neperkalbama, nei kaip kitaip atgrasinama...

Tai vyko jau 1990-ųjų metų sausio mėnesį. Padėtis Lietuvoje buvo elektrifikuojanti. Pasaulio (ypač įtakingųjų JAV dienraščių, savaitraščių bei žurnalų) spauda jau atvirai spėjo, jog Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės atkūrimo aktas Lietuvos Aukščiausioje Taryboje - tikrai kelių savaičių klausimas. Po nepaprastai džiugų VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMO iškilmų visoje Lietuvoje, priartėjo KOVO MĖNUO su savo istoriniu sprendimu.

est un très grand fleuve, qui sépare le pays w e n d e du pays W i t e ; et le pays w i t e fait partie des A i s t e n " .

Prie to dar pridėsime VALDEMARO paminėtą tą patį Vulfstaną, kuris šitaip nusako W i t l a n d , t.y. Vyčių (Viking) žemę Vyslos žiotyse:

"Veisla (t.y. eismo, v-ėjimo kelias) yra didelė upė ir todėl skiria V y t i j a nuo V a n d u o l ė s (Vandalijos). O ta VYTĖJA priklauso eisčiams (veisčiams), o Veisla išteka iš Vanduoelės žemės ir įteka (V)Eismarėsną, o tos Eismarės yra nemažiau 15 mylių pločio. Iš rytų į jas įteka E i l u v i n g e (Elfing), ant kurios kranto stovėjo P r u s s a (Truso) ... ir čia Eismarėse susieina iš rytų P e r e i g ė l ė (Ilfing) iš Eisčių šalies ir V y s l a iš Vanduoelių žemės" (La Lithuanie et ses problemes, t. I, p.94).

Trečias liudininkas, kuris patvirtina tų Viking ar V y č i ū buvimą Eismarėse, tai mūsų gal pirmas žinomas istorikas GIRDONIS (Joranes) iš 6-to š.

"Ad litus autem oceani ... Ant Okeano (Baltijos) kranto, ten kur trimis gerklėmis susigeria V y s l o s v a n - denys, gyvena V i d i v a r a i (Vyties Variai, varingiai - kariai), susirinkę iš įvairių genčių; už jų pakrantę laiko e i s č i a i , visi taikingi žmonės... V e s e - g o t h a e (Vyčiai-gudai) pakluso B a l t ū dinastijai (familiae Balthorum), o s t r o g o t a i (Ostrogothae) šviesiausiems G e m a l i a m s ... Jų tautinėse giesmėse, giedamose pritariant kanklėmis, jie garsina bočių žygius: E i t e r i o (Eterpamara) po marias... V y - t i e s G a u j o (Vidigioae) ir kitų visų - apie jų tautoje labai aukštą nuomonę, ir vargu, ar pati žavingiausia (kitų tautų) senovė gali pasigirti turėjusi tokių didvyrių".

Tokiu būdu V y č i ū (Viking) žemė ir jų valdovo sostinė K a r a l i a u č i ū s atgauna savo užmirštą milžinišką strateginę svarbą. Vykingiai ne tik kontroliavo du didžiuosius gamtos uostus (Vyslos ir Dunojaus žiotyse), bet galėjo, reikalui esant, permesti savo laivyną Vyslos Nemuno arba Dniepro-Juodosios jūros kryptimi. Čia išskyla ir naujo Gardo svarba... ypač po kryžiuočių įsiveržimo į Pabaltijį.

Varangių problema

"Any account of the V i k i n g penetration of R u s s i a soon runs afoul of one of the most acrimonious ever to sunder scholarly ranks - the "Varangian problem". Throughout eastern Europe, the word "varangian" - perhaps from old Slavic "varjag" (itinerant merchant) or Old Norse "varing" (pledged men or confederation) - referred to N o r t h m e n . Russians called the Baltic the Varangian Sea; the trading route between the Baltic and the Black Sea became known as "the

Škart tą mažytį lopinėį šios žemelės rutulyje stebėjo viso pasaulio akys: ar ta, nei keturių milijonų gyventojų neturinti, tauta išdrįs atsistoti prieš didžiausią ir vienintelę išlikusią imperiją pasaulyje - Sovietų Sąjungą - kaip ji rašėsi CCCP - ir pasakyti: NUO ŠIOS DIENOS LIETUVA ATSTATO SAVO PRARASTĄ NEPRIKLAUSOMYBĘ. LIETUVA VĖL ATKURIA SAVO VALSTYBINGUMĄ...

Tuo tarpu Sovietų imperijos vadovybė taipgi skubėjo užbėgti galimam Lietuvos atsiskyrimui už akių. Sekančią savaitę, po KOVO 10-11-sios savaitgalio Michail'as Gorbachiov'as jau buvo užplanavęs pasiskelbti SOVIETŲ SAJUNGOS P R E Z I D E N T U , kas būtų davę jam teisę įvesti neklausdama Lietuvon "prezidentinį valdymą", atseit, - karinę diktatūrą... Taigi, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos vyrai ir moterys turėjo tą lemtingąją savaitgalį nuspręsti: TAIP- DABAR ARBA NIEKUOMET...

Tą istorinį savaitgalį padėtis Aukščiausios Lietuvos Tarybos rūmuose, sostinėje ir visoje Lietuvoje buvo širdį stabdanti ir galvą svaiginanti... Panašiai, kaip Vytautui Didžiajam prieš aną istorinį Žalgirio mūšį, kaip Dovydui, stovint prieš milžinišką, šarvuotą Galijotą su didžiū kardu rankoje, o anam tik su maža kilpinėle... Tačiau - stebuklas įvyko ir Dovydas Galijotą nugalėjo. Ar antrasis stebuklas lyg Dovydo prieš Galijotą pasikartos - niekas nedrįso pranašauti. Rizika buvo didžiulė...

O VIS DELTO - LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJI TARYBA, posėdžiaudama be pertraukos visą naktį, iš KOVO 10sios į KOVO 11-tąją - NUSPRENDĖ ir išnešė viso pasaulio žiniai savo istorinį sprendimą:

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOJI TARYBA, REIKŠDAMA TAUTOS VALIĄ, NUTARIA IR IŠKILINGAI SKELBIA, KAD YRA ATSTATOMAS 1940 METAIS SVETIMOS JĖGOS PANAIKINTAS LIETUVOS VALSTYBĖS SUVERENINIŲ GALIŲ VYKDYMAS IR NUO ŠIOL LIETUVA VĖL YRA NEPRIKLAUSOMA VALSTYBĖ.

Taigi...tą KOVO 11-AJĄ, kas iki tol atrodė negalimu, - virto galimu. Lietuva, stebint visam pasauliui, tarė savo žodį ir atstatė savo valstybingumą. Šiomet jau šventėme antrąsias Lietuvos valstybės atsteigimo metines.

Žinoma, tas Lietuvos valstybės atkūrimo aktas nebuvo lengvai priimtas nei to meto Sovietų Sąjungos, nei viso pasaulio. Lietuva stovėjo dar pusantrų metų vieną prieš kolosines Sovietų karines, kaip ir ekonominės pajėgas. Jau tų pačių metų vasarą Sovietai paskelbė prieš Lietuvą ekonominę blokadą. Ta baigėsi be jokių rezultatų. Lietuva stovėjo nesukrečiama. Atėjo 1991-ji metal su kruvinaisiais SAUSIO 13-SIOS įvykiais. Maskva mėgino prieš Lietuvos Respubliką viską: ekonominę blokadą, spaudos rūmų užėmimus, pagaliau TV ir Radijo nervų centro atėmimu Vilniuje. Tautos vienigumas pasiekė aukščiausią išbandymų tašką...Niekas nepadėjo. Priešai pamatė, kad TAUTA PSIRYŽUSI VISKAM - net būti sutriuškinama po Raudonųjų tankų vikšrais... Tokio efektingo neginkluoto Lietuvos pasipriešinimo nesitikėjo net aršiausi Lietuvos priešai... Ir Lietuva išliko...

Pagaliam tie 1991-ųjų rugpjūčio mėn. įvykiai su nepavykusiu puču Maskvoje užbaigė Sovietų imperijos konglomeratą. Dėl to oficialiai nepriklausomomis tapo ir Latvija ir Estija. Visuotinas Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių nepriklausomybių pripažinimas sekė tarsi sniego griūtis kalnuose...Sovietų imperija sužlugo. Tačiau jos priešmirtinės konvulsijos dar tebesitęsia. Lietuvos valstybingumo įtvirtinimas irgi dar tebevykdomas, o pavojai sunkiai mažėja. Mūsų budrumas dabar itin reikalingas.

Varangian Wary' (mūsų 'Gintaro Kelias')".

Dar 965 m. arabų pirklys IBN Yaqub taip rašė:

"P r a g o s miestas yra pastatytas iš akmenų ir vopnos. Tai viena iš didžiausių s l a v ū prekyviečių. R o u s (ėnai) ir S l a v a i čia sunesą savo prekes iš Krokuvos, taip pat ir Musulmonai, žydai, turkai, bei Bizantijos turkai kur jie iškeičia daiktus į vergus, bebrų kailius ir kitokius kailius".

Užbaigimui jis dar priduria: "Rus(ėnų) pirkliai atvyksta iš Kijevo iki Ratisbonos nusipirkti arklių ir vergų".

Naugardo Didžiojo metraštis taip atsiliepia apie varingius:

"R u r i e (Varių rikis, rus(ėnų) po brolių Taurvario ir Seniausio mirties valdė (pats vienas) v i s a s ž e m e s , t.y. VISAS RASAS. Kad jam niekur valdžia ir teismas nesumenkėtų, jis visuose garduose (sostuose) įkildino kunigaikščius i s v a r i n g i ū (Rus-ėnų kilties) s l a v ū , pats gi pasivadino DIDŽIUOJU KUNIGU (Kr. Krivačiu) arba B a s i l e u m i (Imperatoriumi), tie gi liko k u n i g a i s (pavaldiniais leno teisėmis)".

Arabų šaltiniai irgi tai patvirtina. IBN ROST 9-to š. gale sako, kad R a s o s (Etruskai vadinosi R a s e n a i) valdovai yra tituluojami Š v e n t u p o l i a i s (tai ne asmenų, bet laipsnių pavadinimas).

Kaip išaiškinti Naugardo Didžiojo metrašty? Čia nesišauksime nei švedų (neonormanų), bet mūsų senovės dievulio Mokočiaus (Mokoš) pagalbos. Teapšviečia jis jus, kaip jis apšvietė šias eilutes bėrašanti, vedamas žingsni po žingsnio per apdulėjusias bibliotekas į tą vienintelę knygą, į tą vienintelį čia paminėtą sakinį, kuris atskleidžia visą tiesą apie tą "Rusiją" ir variagus (Vikings):

"I I D O Š A Z A M O R E K V A R I A G A M , K R U S I (P)Rusūs, SICE BO SIĄ ZVACHU TI VARIAZI RUS", JAKO SE DRUZI ZOVUTSIA SVIJE, DRUZI SIĄ URMIANE, ANGLIANE, DRUZI ZE GOTE, TAKO I SI" -

Ir nuėjo užjūrin pas v a r i n g i ū s , R u s (ėnus). Nesgi tie kariai varingiai vadinosi r a s a i s (p-rusais nesprūsiais), kaip kiti kariai vadinosi švedais, kiti germanais, anglais, kiti gudais(getais), tai ir šie (kariai turėjo atskirą vardą ir tautą-gentį)!"

Kalba eina apie d e l e g a c i j a , siunčiamą VARIŲ RIKIO (Ruric), pakviestą atvykti į Gardarikę (Gardino rikiją). Kur, pas kokią tautą? Lyg nujausdamas, kad ateityje kai kam gali būti neaišku, skriba susirūpinęs sako, kad susimildami, tik nesumaišykite tautų: R u s tai ne švedai, ne anglai, ne germanai (vokiečiai) ir ne gudai (nors šiandien bando vadintis B i e l o - R u s' vardu!). Ukrainai irgi maldauja, tik nevadinti jų "rusais", bet "rous", t.y. r u s (ėnais).

/bus daugiau/
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

/Autorius praleido 15 metų Sibire, tremtyje ir lageriuose. Spausdiname ištrauką iš neseniai Lietuvoje pasirodžiusios jo knygos. Red./

/ tęsinys /

Labai skaudamus daviau felčeriams be jokio apmarinimo ištraukti, nes kentėti buvo neįmanoma. Tik 1953 metų pavasarį lageryje atsirado simpatiška stomatologė. Ji taisė ir traukė kalinių dantis, bet, žinoma, neprotezuodavo. Apsukresni zekai, matė, kaip technikai daro karūnėles ir tiltelius, patys ėmėsi šio darbo. Vienas jaunas rumunas, laisvėje dirbęs pardavėju, lageryje greitai išmoko dantų techniko verslo. Jis ir man užmovė keletą plieninių karūnėlių, kurių pora ir iki šiai dienai gerai laiko.

Iš aliuminio zekai nuliedavo gražiausių šaukštų. Tas gerasis Gudelevičius ir mane savo darbo šaukštu aprūpino. Vandens lageryje buvo pakankamai. Visi zekai pavalgę savo šaukštus nusiplaudavo, pasidėdavo spintelėse prie gultų. Maudydavomės modernioje pirtyje, o plaukų kirpėjai ir barzdų skutėjai savo draugus kalinius aptarnaudavo kaip didelių miestų kirpyklose. Užmiršome tuos laikus, kai kalėjimuose skusdavomės stiklais arba kaip mus skusdavo kažkokie tinginiai zekai atsipusiais skustuvais, kad iš skausmo net asaros riedėdavo. Vagys, rodos, galutinai išnyko. Neretas pinigus laikydavo po pagalve. Ir nebuvo girdėti, kad kam būtų pavogę!

Tik Stalino vardas ir dabar tebebuvo tabu. Kartais intymiam būrelyje būdavo pakalbama, kad "dėdė ūsas" esąs Kaukazo ilgaamžių sūnus, kad jo motina neseniai gyva buvusi, kad jis tikrai valdys šalį iki galvos, tad jokių palengvinimų ar amnestijų nėra ko tikėtis. Iš lagerio išleistams "liaudies priešams" jokios laivės nėra: jie neturi teisės pasirinkti gyvenamosios vietos, net ir darbo. Kai kas įrodinėdavo, kad lageryje, ypač seniems ir invalidams yra geriau negu tremtyje. Mat lageryje tave maitina ir visu kuo aprūpina valstybė, o tremtyje turėsi pats savim rūpintis, viskam turėsi pats užsidirbti. O jeigu pateksi į tokia vietą ir į tokias sąlygas, kur užsidirbti nepajėgsi, kas tada bus?

Norsėjo jau antri metai po Stalino 70-ojo gimtadienio, bet specialioje "Pravdos" rubrikoje "Potok privetstvij" tebebuvo spausdinami jubiliejaus proga jam pareikšti sveikinimai. Galėjai pamanyti, kad jiems niekad nebus galo. Sprendžiant iš to nesibaigiančio sveikinimų srauto, atodė, kad plačioji Tarybų Sąjungos visuomenė jį tikrai myli. Ne maža buvo ir kalinių, ypač pašalintų iš partijos, kurie tikėjo, kad jei tik Josifas Visarionovičius sužinotų tiesą, tokius nekaltai pasmerktus lieptų tuoj pat amnestuoti.

Stalino mirtis atėjo nelauktai netikėtai. Ją neužmirštama kovo rytą, pamatavęs ligonių temperatūrą,ėjau ligoninės koridoriu ir ambulatoriją, kur jau dirbo gydytojas Borokovskis ir felčeris Bondarenka. Iš garsiakalbio sklido kažkoks ypatingu tonu skaitomas pranešimas. Suklusu. Diktoriaus pranešinėjo apie Stalino ligą. Vos tai suvokęs, toliau nė neklausydamas, įbėgau į ambulatoriją ir susukau: - Greičiau, Stalinas!

Abudu, gydytojas ir felčeris, viską metę išsoko į koridorių. Radijo diktoriaus nusiminusiu balsu vis pasakojo apie Stalino sveikatos būklę.

- Baigta! Neatsigaus, insultas! - lyg susitarę padarė išvadą abudu medikai.

Abudu paraudo, kaip elektros srovės nukrėsti, pradėjo šokinėti, vos ne delnai ploti. Man pasidarė baisu, kad kas nors mūsų nepamatytių ir kad tą staigų džiaugsmą netektų aplaistyti krauju. Mėginau tramdyti apsvaigusius medikus. Bet juodu nieko nepaisė, tik šokinėjo ir kartojo - P..dec! Baigta, stipma... Atgausime laisvę!...

Apsidairiau aplinkui. Pašalinį nebuvo. Visi trys suėjo į ambulatoriją. Kol kas žinojome tik tiek, kad Stalinas sunkiai serga. Susėdome kaip pritrenkti, kaip iš me-džio puolę. Jautėme, kad prasideda nauja epocha. Ko iš jos tikėtis? Mums, žinoma, pirmiausia rūpėjo laisvė.

Apie Stalino ligą sušneko visas lageris. Daugumas džiaugėsi, bet kalbėjosi patyliškai, bijodami įkliūti. Tačiau buvo ir tokių, kurie jau neišivaizdavo, kad šalis galėtų tvarkytis be to "genijų genijaus". Kai kas būgštavo, kad gali būti dar blogiau. Visi sušneko apie galimą amnestiją politiniams kaliniams, nes Stalinas leisdavo amnestuoti tik kriminalinius nusikaltėlius.

Stalinas mirė. Didelis bet visai tylus buvo zekų susijaudinimas. Daugumas atgavo viltį išeiti į laisvę. Visi laukia, kas bus toliau? Oficialus gedulas, liūdno melodijos per radiją zekams nedaug terūpi. Atėjo laidotuvių diena. Lagerio zonoje likusiems zekams įsakyta susirinkti drauge ir susikaupus, atiduoti velionii paskutinę pagarbą. Klausydami Maskvos radijo, kuris smulkiai perdavinėjo visą laidotuvių ceremoniją, Malenkovo, Molotovo ir Berijos kalbas, mes, susirinkusieji prie skelbimų ir garbės lentų, nusiėmėme kepures ir stovėjome neva susikaupę, vaizduodami nuliūdusius. Tačiau kaip tik tuo tarpu užslinko debesy, prasidėjo šlapdraba. Trumpai kirpti kalinių plaukai nė kiek nesaugojo pakaušiu. Nežinojome, ar ilgai čia turėsime vienplaukiai stypsoti. Vachtos tarpduryje stovėjo du uniformuoti karininkai ir stebėjo kelias desimtis vienplaukių zekų. Matyt, išmintingų būta tuodviejų karininkų, jie suprato, kad mirusiam Stalinui tokia zekų pagarba nebūtinai reikalinga. Todėl vienas garsiai sukomandavo:

- Užsidėkit kepures, kad nepersisaldytumėt! Visi mielai suklusome. Dar valandėlę pastovėjome, kol tuodu karininkai patys neilingo į vachtos pastogę. Tada ir mes išsiskirstėme. Man išimine griežta Berijos kalba per laidotuves. Pamaniau, kad greičiausiai jis dabar paims valstybės vairą ir savo rankas ir toliau vykdys mirusio tautiečio kursą.

Mūsų lageris toli nuo Maskvos, mes menkai ką teži-nojome. Atsidėję skaitėme "Pravdą", iškabinamą prie skelbimų lentos lagerio kieme. Daugybė užuojautų dėl Stalino mirties. Labai nustebau perskaitęs tuometinio Prancūzijos respublikos prezidento užuojautą, kurioje Stalinas vadinamas dideliu humanistu. Dar labiau stebėjausi Kanterberio katedros dekanu kun. H. Džonsono užuojauta, kurioje Stalino humanizmas lyginamas su paties Kristaus humanizmu! Berijos kalba per laidotuves rodė, kad esminių permainų gali ir nebūti...

Bet štai išgirdome, kad Berija suimtas ir teisiamas. Ši kartą galėjome neslėpti savo džiaugsmo. Juk Berija buvo ilgametis vyriausias NKVD ir MGB viršininkas, vadinasi, vyriausias lagerių sistemos tvarkytojas, kaltų ir visai nekaltų zekų kankintojas. Zekai tuojau pradėjo fantazuoti, kaip jie elgtųsi, jeigu į mūsų lagerį atvartų nuteistą Beriją.

Beriją likvidavus, lageriuose tikrai papūtė kitokie vėjai. Zekai plačiai komentavo atsitikimą su vienu dar jaunu kaliniu iš Donbaso. Tas vyras buvo gavęs dvidešimt pen-192.IV.1

Dešinėje -

Rašytojo Jono Biliūno tėviškė -

Niūronių kaimas, Anykščių valsčius.

Nuotr: Z. Kazėno

kerius metus už tai, kad vokiečių okupacijos metais gimtajame Donbase idavęs okupantams savo draugą komjaunuolį. Vokiečiai tą komjaunuolį kankinę ir sušaudė. Iškundėjas gavo ką užsitarnavęs. Tačiau įvyko stebuklas. Taisai susaudytasai komjaunuolis "prisikėlė iš numirusių" ir panoro susitikti su savo iškundėju. Jo noras buvo patenkintas. Mūsų zekas iš Karagandos nugabenamas į Donbasą ir tenai suvedamas akistaton su tuo neva vokiečių nuzudytu komjaunuoliu. Pasisveikino juodu kaip geri draugai, dviejų prokurorų akivaizdoje pasisakė niekad tarp savęs nesipykę ir nieko bloga vienas kitam nepadarę.

Žinant, kaip apkaltinti ir nuteisti marsalai Tuchačevskis, Blucheris, Jegorovas, kariuomenės vadai Jakyras, Uborevičius, Putna, argi beverta stebėtis, kad panašiais metodais galėjo būti iformintos ir kažkam neitikusios eilinių žmonių bylos.

Taigi, pasibaigus Stalino - Berijos epochai, lageriuose ėmė rastis visokių permainų. Politinius kalinius pradėta laikyti žmonėmis. Į lagerius ėmė važinėti specialios komisijos, kurioms pavesta peržiūrėti nuteistųjų bylas. Dažniausiai ankstesniųjų teismų sprendimai būdavo anuliuojami, kaliniai paleidžiami. Tokie specialūs teismai atvažiavo ir į Pečianlagą. Gavę iš lagerio vadovybės ilgus sąrašus, tie teismai dirbo labai greitai, per dieną peržiūrėdavo ir persvarstydavo po kelias desimtis bylų ir vis nutardavo tuos sąrašuose esančius kalinius tuojau paleisti. Į paleidžiamųjų sąrašus pirmiausia buvo įtraukiami kaliniai, gavę po dvidešimt penkekrius metus. Reikia pasakyti, kad į tuos sąrašus, greta visai nekaltų, pasodintų vien už tai, kad buvo patekę į vokiečių nelaisvę ir kentę jų lageriuose, pakliuvo daug ir tokių, kurie faktiškai buvo nusikaltę ir savo nusikaltimų neslėpė. Kartą vienas lietuvis, buvęs žaliukas, teismui pasisakė nuteistas už tai, kas likvidavęs kažkokį strībą. Mačiau, kad tautietis ano savo akto ne tik neslepia, bet dėl jo net neapgailestauja. O teismas į tai nesigilina, nes turi instrukciją paleisti laisvėn visus, kurie yra pateiktame sąraše. Ir buvęs miškinis netikėtai lengvai gauna nuodėmių atleidimą, tuojau paleidžiamas į laisvę. Iš to sprendžiau, kad prasidėjo masinis lagerių likvidavimas. Ir pas mus kalinių kontingentas sumažėjo turbūt per pusę. Pradėjome jausti kažkokią tuštumą. Tie, kurių terminas jau sąvaine baigėsi, hebuvo įtraukiami į extra paleidžiamųjų sąrašus. Man buvo likę keli mėnesiai. Beje, prieš mane paleidžiant, į lagerį atgabeno vieną ypatingą naująką žemaitį nuo Palangos, kuris po karo išstius devynerius metus išgyveno slaptame bunkeryje. Sakėsi, jokiaje antitarybinėje veikloje nedalyvavęs bet taip bijojęs tarybinės valdžios, ypač NKVD, kad neišdrisęs iš bunkerio nė galvos iškišti. Juo ilgiau bunkeryje lindėjęs, juo labiau tos valdžios bijojęs. Dabar suimtas ir nuteistas, jautėsi tiesiog laimingas, nes kalėjimuose ir lageryuose jam esą daug geriau, tikrai daug geriau, negu tame bunkeryje, kur turėjęs nuolat kėsti neapsakomą baimę.

To apskraus skaičiuotojo dėka mano terminas baigėsi spalio mėnesi, nereikėjo laukti kovo, t.y. savo arešto mėnesio. Jokio dokumento lageris nedavė. Mat dar penkerius metus turėjau būti laikomas kaip tremtinys čia Karagandoje, pritvirtintas prie kurios nors anglių kasyklos. Tokia perspektyva man kėlė susirūpinimą. Kaip aš pajėgsiu dirbti šachtose? Kas tenai mane aprūpins maistu ir drabužiu?

KALBĖKIME SU SAVO VAIKais IR ANŲKais VIENA GRĄŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

STIPRIA! RENGIAMASI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI

IX-ji Išeivijos lietuvių tautinių šokių šventė jau artėja šuoliais. Ji, kaip žinome, įvyks šią vasarą - **liepos 5 d.** didžiulėje ir gražioje vietoje - **Rosemont Horizon** salėje, į šiaurės vakarus nuo Čikagos.

Šios šventės organizacinio komiteto pirmasis posėdis įvyko 1991 m. liepos 27 d., o nuo praėjusių metų rugsėjo - kartą per mėnesį visas komitetas renkasi eiliniams posėdžiams. Š.m. vasario mėn. 22 d. JAV LB patalpose įvyko toks šio komiteto posėdis, kuriame pasirodė ir rečiau matomi komiteto nariai iš tolimesniųjų vietovių - šventės meno vadovė Dalia Dzikienė iš West Hartford, CT ir šventės patalpų techniško reikalų koordinatorius Jonas Beržanskis iš Ann Arbor, MI.

Šie du nariai posėdyje buvo dėmesio centre ir daugiausia aiškino apie savo planus, kurie įgalintų šventę padaryti gražesne ir idomesne. Paaiškėjo, kad dar vis netrūksta įvairių kliūčių, kurias ateityje reikės nugalėti. Tačiau, atrodo, kad ši šventė bus pati didžiausia ir idomiausia.

Šventės išdėstymas Kostas Dočkus nusiskundė, kad iki šioliai aukų dar nedaug gauta, nežiūrint, jog buvo išsiuntinėta daugiau negu 10,000 laiškų. Bet, žinant, kad mūsų tautiečiai daugumoje į tokius laiškus reaguoja tik paskutinėmis savaitėmis, per daug nenuogastavo. Ši šventė pareikalaus nepaprastai daug lėšų, kadangi pati salė yra brangiausia iš visų anksčiau samdytųjų tarpo. Todėl ragino tautiečius nedelsti ir siųsti savo įnašus, nes jau dabar reikia daryti įvairius išmokėjimus.

Posėdžiui vadovavo organizacinio komiteto pirm. dr. Petras Kisielius, kuris negali darbo ir laiko šiam svarbiam reikalui. Taip pat daug dirba, be jau anksčiau minėtųjų, vicepirm. Birutė Jasaitienė, sekr. Jūratė Budrienė, meno vadovas Darius Polikaitis, leidinio redaktorė Danutė Bindokienė, reklamos anglų kalba vadovė Silvija Foti, reklamos lietuvių kalba vadovas Bronius Juodelis, lietuvių

VAIKYSTĖS PRISIMINIMAS

Rokas Petkevičius

Labai malonu prisiminti praleistas tėviškėje vaikystės dienas, gerus draugus, o ypač nepaprastus kaimynus.

Mūsų kaimynystėje gyveno mažazemiai ūkininkai Bui-vydai. Jie turėjo pramuštgalvį sūnų Jurgiuką, kuris įlipdavo į beržo viršūnę ir pasilingavęs, kaip Tarzanas, sėkdavo į kitą, šalia esantį medį. Bet kartą tas akroba-tiškas veiksmas Jurgiukui nepasisekė; jis nukrito ant kelmo ir sulaužė dešinės kojos kaulus. Kaulai buvo sugydyti bet koja, Jurgiukui užaugus, buvo trumpesnė ir dėlto jis eidamas šluobodavo.

Nors Jurgis buvo invalidas, bet dėl to jis nesisielėjo. Jis mėgdavo su kaimynais pasikalbėti ir pajuokauti, visuo met būdavo linksmas ir, atrodo, jog jis nemoka pykti, bet kartą jis supykė ir dėlto skaudžiai nukentėjo.

Jurgis turėjo "naravistą" arkli, kuris, važiuojant ar jojant, imdavo ir sustodavo. Vieną dieną, Jurgiui ariant, arklys sustojo. Jurgis užkirtu arkliui keletą kartų botagu, bet arklys nepajudėjo. Tuomet Jurgis, paėmęs už apynas-rio, bandė arkli vesti, bet arklys stovėjo, tartum į žemę išmėgęs. Jurgis, netekęs kantrybės, kando arkliui į nosį. Arklys atkersydamas už tai, kando Jurgiui į nosį ir vos nenukando. Daktaras susiuvo žaizdas, bet likusios susiuvimo žymės pagadino veido išvaizdą. Jurgiui tas nemalonus atsitikimas buvo labai skaudus, bet kaimynams jis buvo gan juokingas.

Mes turėjome didelį, gražų arkli. Jis sugebėdavo atsi-pančioti kojas, atriūdavo ir atkeldavo vartus. Kai jam pabosdavo stovėti turgavietėje, tuomet jis labai vikriai išsikinkydavo ir kitus arklius iškinkydavo. Sotus būdamas buvo jauskus, kaip ir kiti dresuoti arkliai, bet kai būdavo alkanas, tada jis puldavo ir kasdavo prie jo tiesartinančius žmones. Kartą, pabaigus kultį, reikėjo mašiną nuvežti pas kaimyną. Tuo laiku tas arklys ganėsi pievoje, bet buvo dar alkanas ir dėlto niekas nedrįso prie jo prieiti. Tačiau drąsuolis Jurgis pasakė:

- Leiskite man jį paimti! Aš esu pripratęs su arkliais, - ir pradėjo artintis prie jo. Bet arklys užpykęs puolė ant Jurgio, perkando jam ranką ir nuplėšė marskinių rankovę.

Ne tik arkliai, bet ir šunys nekenė vargšo Jurgio, nes jie puldavo Jurgį daugiau, negu kitus kaimynus, gal dėl to, kad jis eidavo pasišokinėdamas. Jurgis, šunų už-pultas, visuomet sakydavo: "Lokit, lokit ir pasidžiaukit, o kai ateis Užgavėnės - tuomet aš užčiaupsiu jums snukius".

Kiekvienais metais per Užgavėnės, Jurgis apsilikdavo išverstus kilinius, susijuosdavo pančiu, užsimaudavo maskę pasiimdavo ilgą botagą ir su kitais panašiais "klounais" lankydavo kaimynus, su kuriais jie kalbėdavo, juokaudavo ir išdarinėdavo visokias išdaigas, bet Jurgis visą laiką kovodavo su šunimis. Jis gaudydavo juos kieme ir pliek-davo jiems į kailį su tuo ilgu botagu, o šunys tik vamte-lėdavo ir sprukdavo cypdami į daržinę arba lisdavo į šunų būdas. Mes žiūrėdavome prie lango nosis prikišę ir džiaugdavomės, matydami Jurgio "užkurta pirtį" šunims.

Geral, kad atsirasdavo kaime giedorių, dainininkų, muzikantų ir juokdarių, nes jie paivairindavo nuobodų, monotonišką kaimiečių gyvenimą.

radio informacijos komiteto pirm. Petras Petrutis, lešų telkimo komisijos pirm. dr. Antanas Razma, bilietų plati-nimo komisijos pirm. Genė Rimkienė ir eilė kitų asmenų, kuriuos visus čia net sunku yra išvardinti. Tačiau tai bus padaryta sekanciuose rašiniuose, informuojant apie šią šventę.

Čia tik norisi dar pabrėžti, kad tai bus milžiniškas renginys ir jam reikia skirti ypatingą dėmesį, nes tai bus pirmasis po to, kada Lietuva grįžo į nepriklausomų valstybių šeimą. Šioje šventėje taip pat pasirodys ir šokėjai iš jau nepriklausomos Lietuvos, kas šventei irgi priduos dar daugiau svarbos bei reikšmės. Žinoma, tas pareika-laus pridėtinų lėšų, tačiau rengėjai dėl to nesijaudina.

Visais šventės reikalais galima kreiptis į šventės bū-tinę, kuri yra Čikagos Marquette Parko apylinkėje - **2713 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel: (312)-436-0197.**

Jau dabar paženklinkime šią metų liepos 5 d. aiškia spalva ir paskirkime tą datą atvykimui į IX-ją tautinių šokių šventę.

Ed. Šulaitis

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių **lietuviškai kultūrai, menui, švietimui** paremti. Pagrindinis fondo **kapi-talas yra neličiamas**, tikslai palūkanos skiriamos **lietuviškai veiklai** įvairiose srityse.

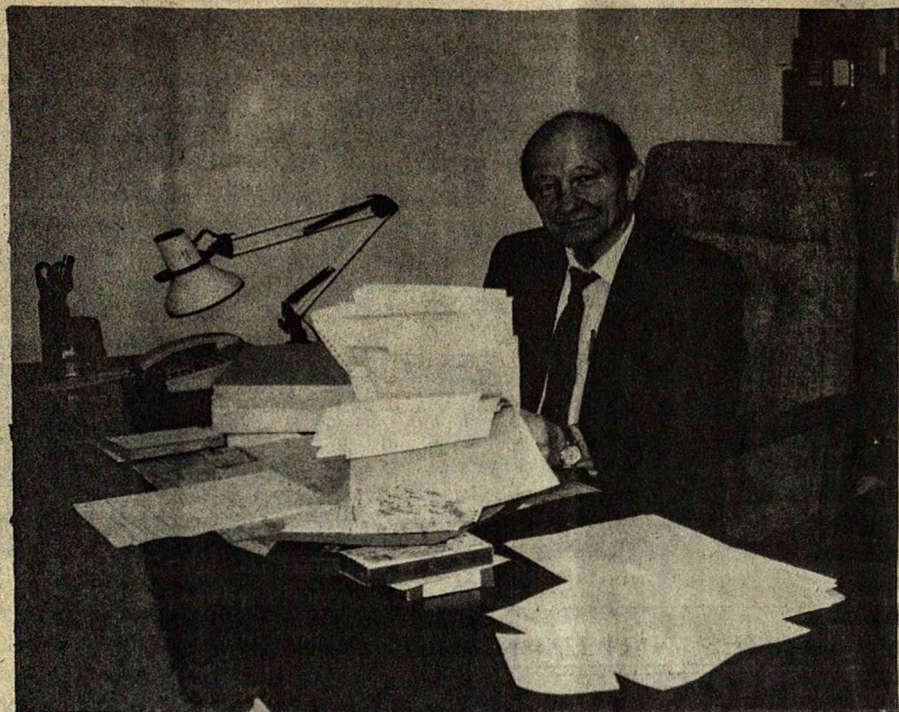
Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jami **Visos** aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Sio fondo sukis: *"Kapitalas Lietuvai, palūkanos lietuvių bei išeivijai!"*

Toronto Lietuvių Namų dabartinis darbus vedėjas Teodoras STANULIS, savo raštinėje. Nuotr. St. Varankos

Lietuvių Namų Žinios

• Kovo 15 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 250 žmonių. Svečių knygoje pasirašė A.L. Rugieniai iš Warren, Mi., JAV.

• Kovo mėn. 15 d., 2 val. p. įvyko Lietuvių Namų ir Labdaros Fondo narių metinis visuotinis susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo adv. Algis Pacevičius, sekretoriavo: Br. Saplys ir L. Pocienė. Buvo išklaušyti pirmininko, išdininko, Slaugos Namų statybos ir remonto, visuomeninės veiklos, švietimo fondo, revizijos komisijos ir revizoriaus pranešimai. Po to sekė diskusijos dėl pranešimų ir einamųjų reikalų. Valdybos kadencija baigė J. Norkus, K. Raudys ir R. Strimaitis. Revizijos komisijoj- S. Grigaliūnas.

Išrinkti į valdybą pagal balsų daugumą: R. Strimaitis 146, V. Drešeris 132, R. Juodis 98, kandidatu liko K. Raudys, gavęs 94 balsus.

Į revizijos komisiją aklamaciniu būdu išrinkta Danutė Keršienė.

Susirinkime dalyvavo 232 nariai ir 19 organizacijų atstovų. Susirinkimas baigtas Tautos Himnu.

• Lietuvių Namų Moterų Būrelis švenčia savo 20-ties metų veiklos sukaktį balandžio mėn. 5 d., sekmadienį 1 val. p.p. Kviečiamos buvusios Būrelio narės. Apie dalyvavimą pranešti B. Abromaitienei tel: 532-4793 arba S. Ciplijauskienei tel: 247-0578 iki kovo mėn. 29 d.

• Balandžio mėn. 26 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Karaliaus Mindaugo menėje rengiami VELYKINIAI PIETUS. Bilietai gaunami sekmadienio popietėse pas LN Moterų Būrelio nareis ir LN raštinėje darbo valandomis. Skambinti tel: 532-3311.

• PRISIKĖLIMO P-JOS KREDITO KOOPERATYVAS savo metiniame susirinkime š.m. kovo mėn. 8 d. paskyrė \$50.000 sumą lietuviškiems Slaugos Namams paremti. Tai yra pati didžiausia, vienkartinė auka iš individo ar organizacijos per visą lėšų telkimo laikotarpį. LABDAROS Fondo valdyba ir Slaugos Namų komiteto nariai nuoširdžiai dėkoja už šio kilnaus, bendro tikslo supratimą - prisidedant auka, kuomet ji labiausiai reikalinga.

Aukojo Slaugos Namams \$1.000 Jonas Vytautas Šimkus a.a. Noros Šimkutės atminimui; L. Kirkilis; \$250

- Jonas ir Erika Repečkos; po \$200- J.P. Kalainiai iš St. Catharines, S.M. Petrylos \$100 - O. Kymantas iš Brighton, Ont.; \$75- E. Mardosienė; po \$50 - Z. Orentienė, D. Leparskis, J. Steponaitytė.

Iš viso statybos fonde yra \$751,093. Aukos primamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siūsti tiesioginiai šiuo adresu: Labdaros Fondas, Lietuvių Slaugos Namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6. Aukos atleidžiamos nuo pajamų mokesčių.

• Įspūdingos ekumeninės pamaldos vyko kovo 11 d. Prisiikėlimo P-jos bažnyčioje. Puikų pamokslą pasakė kun. P. Dilys.

ottawa

• KLB Ottawos Apylinkės Valdybą šiais metais sudaro Eimantienė Birutė - pirmininkė, Barysienė Joana - pavaduotoja, Petrylaitė Zina - sekretorė, Radžius Vytautas - išdininkas ir 3 Valdybos nariai: Balsevičienė Sofija, Rudaitytė Rita ir Barteška Kazimieras.

• VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS šiais metais įvyko vasario mėn. 15 d. Latvių Bažnyčios salėje. Pagrindiniu paskaitininku buvo MAC HARB, parlamento narys, atstovaujantis Ottawa-Centra. Gaila, kad į minėjimą atvyko žymiai pavėlavęs ir dėl savo matomai turėtų kitų įsipareigojimų turėjo greitai išvykti. Pasigesta ir mums artimesnių etninių grupių atstovų (išskyrus latvius) sveikinimų.

Meninė minėjimo dalį atliko svečių duetas: Vaclovas Povilonis ir Valdas Ramanauskas, ir vietos tautinių šokių grupė VINGIS.

Programos vadovė buvo Vida Balsevičiūtė. Po minėjimo ir meninės dalies turėjome šiltą vakarienę su kava. Šio minėjimo metu buvo įteikta inž. J.V. Daniui 1992 m. KLB paskirta visuomenininko premija.

Vasario mėn. lietuviškos pamaldos įvyko, kaip paprastai, paskutinį mėnesio sekmadienį. Dalyvavo palyginti mažas tautiečių būrys. Po pamaldų buvo sušneštinės vaišės - kava. Vaišių metu

šios apylinkės tautietis Petras Regina supažindino susirinkusius su savuoju didelės apimties projektu - ruošiant Kryžių Kalną Kanadoje. Pradžioje papasakojo Kryžių Kalno Lietuvoje istoriją ir po to kaip jis panašią mintį subrandino savyje, kad įamžintų - paliktų lietuviškus pėdsakus sytingoje Kanadoje. Pažymėjo, kad iki dabar jau padaryta gera pradžia, kas šiuo metu yra daroma ir kas numatyta artimiausiu laiku - pavasarį atlikti.

Laukiama atvykstant iš Lietuvos tautodailininkų meistrų, kurie gamins kryžius. Būsimi sudaryta galimybė užsisakyti tokių kryžių. Kvietė visus į talką, ne tik pavienius tautiečius, bet ir organizuotus telkinius - lietuviškas parapijas misijas, apylinkių valdybas, įvairias organizacijas, sambūrius - įamžinti savojo buvimo pėdsakus Kanadoje - pastatyti kryžių jo ruošiamam "Kryžių Kalne".

Vietos dvasiškių vadovybė ir aukštesnieji dignitarai tuo yra labai susidomėję ir projektui pritaria. Atrodo, kad ir lietuviškoji dvasininkų vadovybė nepriešinga. Svarbu esą išlaikyti ir vykdyti tai deramame lygyje ir aiškiai nusistatytuose rėmuose. Atliekami pasiruošiamieji darbai pašventinti Kanadoje "Kryžių Kalną" šį rudenį.

VASARIO 16-tosios proga Kanados Lietuvių Fondai padidinti į bendrąjį Ottawos lietuvių įnašą aukoj: kun. V. Skilandžiūnas, L. Giriūnas, J.V. Danys, R. Barysa, B. Vileniškiene, K. Gudžiūnas, V. Radžius, P. Jurgutis, M. Bružienė ir D. Mogek. Viso paaukota \$175. Bendrasis šios apylinkės įnašas padidintas iki \$10,975.

Turimus savuosius asmeniškus įnašus padidino pilnu \$100 įnašu šie tautiečiai: S. A. Danaičiai, A.K. Gudžiūnai, A.A. Paškevičiai ir P. Regina. K.L. Fondas praneša, kad norint gauti iš Fondo lietuviškai veiklai paramą ar moksleiviams stipendiją, reikia užpildyti atitinkamos formos anketas, kurias galima gauti pas vietos Fondo Igaliotinius.

Užpildytos anketos turi pasiekti Fondo raštinę TORONTE ne vėliau š.m. kovo mėn. 31 dienos.

Albinas Vilniškis

TORONTO PRISIKĖLIMO P-JOS KREDITO

KOOPERATYVO METINIS SUSIRINKIMAS

Stepas V a r a n k a
/ tęsinys /

Praeitų metų pabaigoje buvo gautas iš Toronto Slaugos Namų statymo komiteto prašymas paramai gauti. Kredito Kooperatyvo valdyba tam sumanymui pritarrė ir paskyrė tam projektui \$50.000 su sąlyga, kad pinigai bus ismokėti kai prasidės statybos darbai. Šis susirinkimas šią paramą patvirtino. Slaugos Namų statybos komiteto pirmininkas J. Šimkus už paramą pareiškė padėką.

Kredito Kooperatyvas, įsigijęs naujos technikos, nuo š.m. sausio 2 d. prailgino ištaigos valandas. Dabar jis bus atidarytas kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto.

Buvo svarstoma ir planuojama įvesti "Credit Cards" (Kredito Kortelės) bet nuo to sumanymo buvo atsisakyta, nebuvo didesnio pareikalavimo. Nemažai tautiečių turi įsigiję "American Express" arba "Visa" kortelės, kurių jiems pilnai užtenka.

Buvo planuojama įvesti PRISIKĖLIMO Kooperatyve JAV dolerių santaupų sąskaitas, bet jų įvedimui yra valdžios draudimo problemų, nes negaunama iš valdžios santaupų draudimo.

Pirm. S. Čepas, baigdamas savo pranešimą, išreiškė padėką baigusiesiems savo kadenciją nariams už gerai ir sąžiningai atliktą darbą. Padėkojo visiems PRISIKĖLIMO Kooperatyvo tarnautojams, nariams už rėmimą savo lietuviškos institucijos, kuri tautiečių pagalba remia lietuvišką veiklą išeivijoje ir laisvėjantią Lietuvą.

Kiti valdybos narių pranešimai

Čia snukiai nepranešėsiu darbotvarkės eigą. Praeito susirinkimo protokolas buvo patvirtintas be jokių papydimų.

Iš Išdininko E. Girdausko pranešimo ir susirinkusiems nariams išdalintos metinės apyskaitos, kurią čia prie aprašymo pridedu, skaitytojas gali gauti ryškesnį vaizdą:

	1991	1990
IŠLAIDOS		
Palūkanos už indėlius	\$3,924,643	\$3,967,372
Bankų patarnavimai	17,302	14,652
Santaupų ir Paskolų Drauda	124,706	121,203
Narių mokesčiai C.U.O.	8,545	6,397
Tarnautojų atlyginimai	204,766	188,428
Tarnautojų soc. draudimas		
ir pensijos	27,188	18,319
Draudimas (Bonding)	22,862	21,725
Vald. organų honorarai	15,400	15,400
Nuoma	16,800	16,400
Paštas ir telefonas	9,903	9,374
Raštinės reikmenys	13,138	15,082
Mašinų priežiūra	11,292	10,807
Turto amortizacija	6,015	9,902
Ištaigos apsauga	2,114	1,316
Skelbimai ir aukos	98,241	79,427
Metinis susirinkimas	2,083	2,992
Profesiniai patarnavimai	13,241	10,480
Abejotinos paskolos	57,805	9,000
Kitos įvairios išlaidos	10,264	7,554
	4,586,308	4,525,830
Pelnas prieš mokesčius	324,574	808,809
Mokesčiai	75,600	181,790
Metų pelnas	\$ 248,974	\$ 627,019

Ši apyskaita aiškiai rodo, kad Kanados ekonominė padėtis 1991 metais buvo pablogėjusi, palyginus su 1990 metais.

Nemažą "skyklę" išlaidose sudaro abejotinos, negrąžintos paskolos, kurių išieškojimas nėra malonus reikalas.

Po išdininko pranešimo sekė paskolų komisijos pirm. A. Kuolo pranešimas. 1991 metais buvo gauti 144 pareiškimai asmeninėms paskoloms gauti. Iš jų buvo patvirtinta 138 prašymai. Bendra išduotų paskolų suma buvo 1,076,447 doleriai. Nekišojamo turto "morgičiams" gauti buvo atsiųsti 104 prašymai, iš jų 102 buvo patvirtinti. Morgičiams išmokėta \$11,856,750. Skirtumas tarp 1990 ir 1991 m. parodo, kad tik 2% 1991 m. buvo geresni. Iš tikrųjų, tai labai mažas procentas. A. Kuolas pranešė, kad Ontario provincijos valdžia greitai laiku žada įvesti naujus, griežtesnius reikalavimus paskoloms gauti ir jas gražinti.

Valdžios tikrintojas ("auditor"), patikrinęs kooperatyvo dokumentus, nerado jokių netikslumų. Susirinkimo pritarimu jis buvo perrinktas ir ateinančioms metams. Susirinkime idomiesni klausimų nebuvo. Tiesa, buvo pasiūlyta padidinti Slaugos Namams numatytą paramą.

Pirm. Čepas pareiškė, kai prasidės statyba, tada, greičiausiai, ir padidinsime savo paramą.

Pasibaigus darbotvarkė, buvo pravesta "Bankelio" tradicinė loterija, kurioje buvo 12 piniginių laimikių. 8 laimikiai po \$25 ir 4 - po \$50. Susirinkimas, vadovaujamas pirm. dr. S. Čepo, buvo pravestas sklandžiai, užtruko tik vieną valandą ir 15 minučių.

Po susirinkimo, atsilankiusieji turėjo progos pasivaishinti užkandžiais, kava ir pyragaičiais.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniai - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui prašome skambinti

Tel: 233-4446

Narys "Better Business" bluro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3852

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

LIETUVIŲ KREDITO PARAMA KOOPERATYVAS

MOKA:

5.50% už 90 dienų term. indėlius
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius
5.75% už 1 m. term. indėlius
6.25% už 2 m. term. indėlius
6.75% už 3 m. term. indėlius
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
7.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
7.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.25% už OHOSP (variable rate)
5.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
5. % kasd. pal. sąsk. virš 10.000
3.50% už kasd. pal. čekių sąsk.
3.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI VIRŠ 94 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų narių gyvybės apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express).

Kredito kortelė su PARAMOS vardu

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai - nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai - nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniai - nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų BŪSTINĖ: Lietuvių namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 TELEFONAS: 532-1149.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniai - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniai nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniai nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 5.50%
180-364 d. term. ind. 5.50%
1 metų term. indėlius 5.75%
2 metų term. indėlius 6.25%
3 metų term. indėlius 6.75%
1 metų GIC-mėn. palūk. .. 6.25%
1 metų GIC-met. palūk. .. 7.25%
2 metų GIC-met. palūk. .. 7.75%
3 metų GIC-met. palūk. .. 8.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP 6.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 7.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 8.00%
Taupomąją sąskaitą 5.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk. 5. %
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 3.50%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas
nuo 10.75%
Sutarties paskolas
nuo 10.75%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 8.50%
2 metų 9. %
3 metų 9.50%
Su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ir 3 metų 8.50%
Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgage'us iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI PER 52 MILIJONUS DOLERIŲ

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPOS METINIS SUSIRINKIMAS

įvyko 1992m. kovo mėn. 1 d. Aušros Vartų p-jos salėje. Susirinkimą atidarė ir išanginį žodį tarė kuopos p-kas g.š. Augustinas Mylė pakviestas vėliavų tarnybą įnešti vėliavas. Susirinkimo atidaryme dalyvavo ir Jūros šaulių "Neringa" kuopos Montrealyje šauliai ir šaulės. Įnešamos L.K. Mindaugo š.k., Jūros šaulių "Neringa" kuopos ir Vilniaus šaulių rinktinės Kanadoje vėliavos.

Tylos ir susikaupino minutę pagerbiami žuvę ir mirę šauliai-lės tėvynėje ir išeivijoje. Invokaciją perskaitė kuopos kapelionas g.š. kun. J. Aranauskas. Tęgul man bus leista pakartoti: "Viešpatie, Tu davei mums gražų kraštą, brangią Tėvyne, didvyrų Tautą, kurios vaikai heroiskai išlaikė savo kalbą, atkūrė Nepriklausomybę.

Dėkojame Tau, kad davei ryžtingų sesių ir brolių šaulių, kurie budėjo, nar-

Iš kairės į dešinę: L.K. Mindaugo š.k. pirm. A. Mylė ir Garbės Prezidiumo nariai: B. Savickas, E. Kalanta, kun. J. Aranauskas, SJ, J. Šiaučiulis ir L. Balaišis. Toliau į dešinę: J. Šiaučiulis, S. Rimeikis, G. Rimeikienė, A. Mylė, A. Račinskas ir Balys Savickas. Abi nuotr. A. Kalvaičio

siai kovojo, dėjo gyvybę už mūsų namus, už mūsų šalį, už sąžinės laisvę ir religiją. Pažadink mūsų tarpe būrius pasisventusių sesių ir brolių, kurie ir toliau nepanirštų savo gimtosios kalbos ir pagal išgales dirbtų Tautos gerovei ir jos gražiai didingai ateiciai".

Šaulio priesaiką atliko Jonas Seidys, pakartojo priesaikos žodžius ir pabučiavęs kuopos vėliavą, tapo pilanteisiu kuopos nariu.

I garbės prezidiumą pakviesti: Centro valdybos Išeivijoje vicepirm. Vilniaus Šaulių Rinktinės Kanadoje p-kas J. Šiaučiulis, Vlodo Pūtvio šaulių kuopos pirm. B. Savickas, Romo Kalantos brolis Evaldas Kalanta, A.V. parapijos klebonas L.K. Mindaugo š.k. kapelionas kun. J. Aranauskas ir Jūros š. "Neringos" kp. pirm. L. Balaišis.

Susirinkimą sveikino Garbės Prezidiumas. Gautus sveikinimus perskaitė A. Mylė, tarp kurių buvo

gautas ir kun. Raudeliūno sveikinimas net iš Čikagos.

Jūros šaulių "Neringos" kuopos šauliai-lės savo metiniam susirinkimui praversti suėjo į mūsų kuopos būstinę, esančią čia pat salėje.

Sudaromas darbo prezidiumas ir mandatų komisija. Susirinkimo p-kas J. Šiaučiulis, vicepirm. A. Urbonas, sekr. J. Seidys. Augustinas Mylė perduoda kuopos vėliavą prezidiumo pirmininkui pareikšdamas, kad jis ir valdyba atsistatydina. J. Šiaučiulis, vėliavą priėmęs, pasizada globoti - saugoti, kol bus išrinkta valdyba ir jos pirmininkas.

Perskaitė šiam susirin-

kimui numatytą darbotvarkę. Praeitą susirinkimo protokolą perskaitė protokolą rašęs P. Gabrys. Seka pranešimai. Pirmininko - referuoja Aug. Mylė; ižd. - A. Žiukas, Revizijos komisijos - G. Alinauskas, sporto - P. Gabrys. Kuopoje turime taikiam šaudymui sporto sekciją. Rugsėjo 21 d. dalyvavome rungtynėse dėl kuopos pereinamųjų trofėjų. 1-mą vietą laimėjo Aug. Mylė, 2-ą J. Babrauskas ir 3-čią A. Urbonas. Pakviestas Kanadoje atstogaujantis Lietuvos Šaulių Sąjungos sporto vadovas Evaldas Kalanta, kuris išeitė trofėjas šio sporto entuziastams.

Sekė turto globėjo pra-

šimas. Kalbėjo A. Čepulis. O apie ligonių lankymą ir kuopos biblioteką - Aug. Kalvaitis. Visų pranešimai bei didesnių diskusijų buvo priimti.

Perrinkta valdyba ir jos pirm. Aug. Mylė sekancijai dviejų metų kadencijai. Susirinkimo p-kas J. Šiaučiulis perdavė kuopos vėliavą perrinktam kuopos pirm. Aug. Mylei. Po pirm. žodžio grįžo savo susirinkimą užbaigę ir "Neringos" kuopos šauliai-lės.

Susirinkimas baigiamas Lietuvos himnu, išnešamos vėliavos. Sekė abiejų kuopų bendri pietūs-vašės.

Už nuopelnus Šaulių Sąjungai ir Lietuvai Genė ir Stasys Rimeikiai buvo apdovanoti Šaulių Sąjungos medaliais. P.G.

hamilton

PAGERBDAMI MIRUSIJS, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

• A.a. FELIKSO KRIVINSKO atminimui, reikšdami užuojautą artimiesiems: po \$40 - J. Grigalius, B.A. Steponavičiai; \$30 - F.A. Rimkai; po \$25 - S. Dalius, J.A. Asmenavičiai, V.G. Stabingiai, O. Vengrienė; po \$20 - B. Antanaitienė, V.K. Geležiniai, Z. Čekauskas, J.E. Bajoraičiai, P. Žulys, A. Petrakaitienė, M.D. Jonikaitis, A.B. Pareščiai, X.Y., P.V. Sidlauskai, J.K. Januškevičiai, P.S. Kanopai, J.G. Krištolaičiai, S.K.A.V. Urbonavičiai, M. Chrolavičienė, V.J. Sivilai; po \$10 - A.S. Aušrotai, A.G. Repčiai, P. Vitienė, P.M. Šiūliai, S. Matukaitienė, B. Kaminskis, E. Gužienė, A. Didžbalienė; \$5 - M. Borusienė.

VISIEMS dėkoja už aukas

KLF

SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS

Per 2-3 savaites pristatome Jūsų pačių sudarytus siuntinius Jūsų giminėms į Jų namus. Mažiausia siunta \$15.-, maksimumo nėra. Hamiltono apylinkėje už mažą atlyginimą paimsime siuntinį iš Jūsų namų. Kaina tik \$5.90 lėktuvu. Laivu - \$3.50 (pristatome per 2 mėnesius) Skambinkite Tel: (416)-643-3334 Vytui arba Genei Kairiams, 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario. Teiraukitės ir dėl kitokių paslaugų. Mes agentai —

"EUROTRAX PARCEL SERVICE".

DĖMESIO!

Pristatome Jūsų giminėms Lietuvoje rūkytą mėsą. Siuntinys Nr. M-1: \$40.00 už 8 kg. Šio siuntinio sudėtis tokia: 3 kg. kumpio (be kaulo), 3 kg. dešros, 1 kg. lašinių ir 1 kg. sūrio. Taip pat sudarome įvairias kombinacijas. Skambinkite Vytui arba Genei, Tel: (416)-643-3334.

VIENINTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, ĮSIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 36 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 5%
santaupas 4.25%
kasd. pal. taupymo s-ta ... 3.75%
90 dienų indėlius 6.25%
1 m. term. indėlius 7%
1 m. term. ind. mėn. pal. 6.5%
3 m. term. indėlius 8%
RRSP ir RRIF (pensijos) 5%
RRSP ir RRIF 1 m. 7%
RRSP ind. 3 m. 8%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 13.25%
nekiln. turto pask. 1 m. 8.75%
nekiln. turto pask. 3 m. ... 10.25%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

DARBO VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir ketvirtadieniai - nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniai - nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniai - nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Liepos-rugpjūčio mėnesiai uždarai.

YPATINGA KAZIUKO MUGĖ

S.m.kovo mėn. 15 d. Montrealio skaučių-skautų "Geležinio Vilko" ir "Neringos" turtai surengė tradicinę Kaziuko Mugę ir kartu paminėjo KOVO 11-tosios antrąsias metines.

Skautai ir šauliai AV P-jos bažnyčioje kleb.kun. J. Aranausko atnašautose Mišiose dalyvavo su vėliavomis, AV P-jos choras giedojo rinktinės giesmes.

Salėje laukė gražiai sutvarkyti Mugės skautų stalai ir puošnūs stalai dalyviams, kurie netrukus visas vietas ir užėmė.

Živilė Jurkutė pravedė KOVO 11-osios minėjimą visiems sugiedant Tautos Himną ir tylos minutę pagerbiant Žuvusius už Lietuvos Laisvę.

KLB Montrealio A-kės pirm. Arūnas Staškevičius, padėkojęs skautams už kvietimą dalyvauti minėjime ir tarti žodį, pasisakė kodėl vėl neprimins KOVO 11-osios svarbos, nes ji mums visiems labai gerai žinoma. Jis pasirinko pagrindinę temą mūsų čia, Montrealyje gyvenančių lietuvių reakcijas, darbus ir laikyseną taip greitai ir netikėtai išsivysčius įvykiams Lietuvoje ir pasaulyje.

Pasidžiaugė su nuosirdumu montrealiečių atliktais darbais lietuvių ir Lietuvos.

Išvadoje pabrėžė, kad ypač per paskutiniuosius trejetą metų visi daug ko išmokome. Jis klausė: "Dabar, kai truputį apimto politinė padėtis Lietuvoje, kai sumažėjo svečių skaičius, galime šaltai pažūrėti į mūsų, Montrealio lietuvių, stovį. Ar ta energija, kurią parodėme per demonstracijas ir laiškų rašymo vėjus pasirodo mūsų kasdieniniame gyvenime? Ar mes pasiruošę taip pat intensyviai dirbti už lietuvių išlaikymą čia, Kanadoje, kaip dirbome už Lietuvos pripažinimą? Kol kas - ne.

...Kai prasidėjo persitvarkymas Lietuvoje, tai aiškiai matėme, kad Lietuva pasiruošusi viskuo rizikuoti už laisvę ir nepriklausomybę, - mes visi sujudome - nuo jauniausio ligi seniausio. Tuo laiku maniau, kad ta tėvynės meilė turės ir žymių pasekmių mūsų tarpe. Maniau, kad atsiras žmonių, norinčių stoti į įvairias organizacijas, kad pajudės visi Montrealio lietuviai. Pasirodo, kad yra tokių, kurie mano, kad pareigą atliko... Jeigu neatsiras žmonių perimti atsakingas pareigas mūsų organizacijose ir parapijose - jos išnyks.

...Dar nepriejome prie tos liūdnos padėties. Yra vilčių: jauniausi lietuviukai lanko šeštadieninę mokyklą, kasmet būna daugiau ir daugiau vaikučių ir jaunuolių "Baltijos" stovykloje, per Kalėdų Eglutę ir Moti-

nos Dienos minėjimą būna pilna salė vaikų, tėvų ir senelių."

Išvadoje-ragino prisidėti prie organizacijų; jei negali veikla-veiklos rėmimu. Jei nepatinka dabartinės organizacijos- steigti naujas, kad ir vien reguliariai susitinkant ir pabendraujant ir ragino-nepamiršti, kad esame lietuviai.

Šiltai perduotas kondensuotas žodis buvo sutiktas nuosirdžiai ir palydėtas gausiais plojimais.

Jaunas moterų dainos vienetas AUŠRA maloniai padainavo 4 dainas: D. Savignac, S. Simson, I. Giedrikienė, A. Celteriūtė ir J. Adamonytė.

Padėkai Rima Piečaitienė ir Gintaras Nagys apdovanojo kleb.kun. J. Aranauską, prelegentą ir dainininkes skautų darbeliais.

Visi atvykusieji buvo vikriai valgydinami kvapnių antpilu viliojančiais spageti, puikiomis salotomis, kava ir gausiais pyragais. Klegėjimas kilo ir nuo valgančiųjų ir nuo Mugės staliukų. Buvo paruošti 6 stalai: vienas jų skautininkių-kų paruoštais krepšiais loterijai, antras - papuoštas spalvotais laimės kiaušinėliais, atidaromais loterijai, įvairiais skaučių rankdarbiais, trečias - padengtas vilkiukų su jų rankdarbiais, vaikams knygelėmis ir lošimu lenta; ketvirtas - įvairių maisto gaminių pardavimui (skautės net

privirė kaldūnų). Paskutiniai du stalai- skautų su rankdarbiais, šiaudukų loterija. Atskirai buvo išstatyti skautininko Juozo Piečaičio drožiniai - puikios rankšluostinės ir juostinės. Jis vadovavo skautų rankų darbams, prisidėjo ir Paulius Murauskas. Prie skaučių darbų prisidėjo Kristina Čičinskaitė, Loreta Čičinskaitė, Živilė Jurkutė, Rima Piečaitienė.

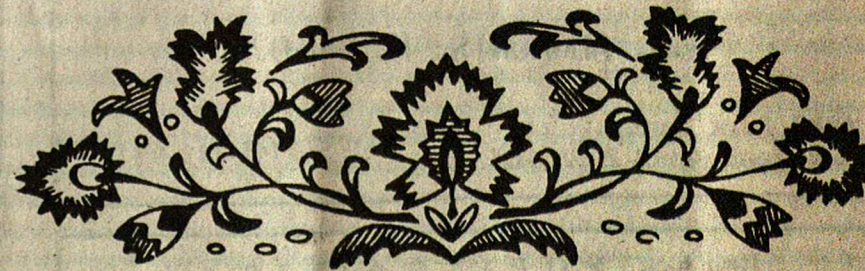
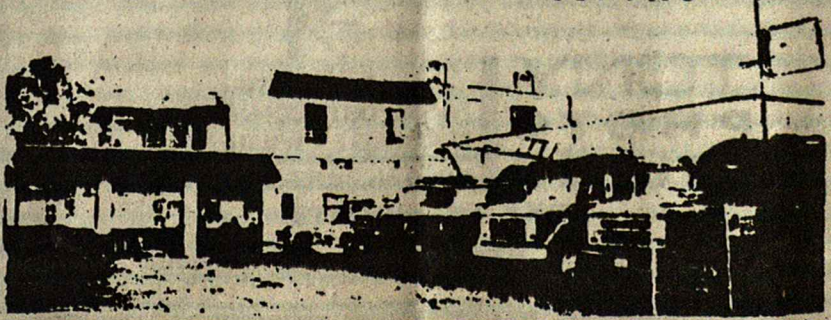
Vaišės ir kėpsnius suorganizavo Aldona Rudzevičiūtė-Nagienė, talkon atėjo Lilija Jonelytė- Mainville, Silvija Akstinaitė-Staškevičienė, Gabija Bendžiūtė, Angelė Ptašinskienė, June Mockutė-Žiaugrienė, Didžiai loterijai talkininkavo Gintaras ir Aldona Nagai. Prie Vilkiukų stalo talkininkavo Gill Bulota, salę tvarkė Romas Otro, ir Gytis Žiaugra, prie durų svečius pasitiko Daina Vasiliauskienė, Audra Žurkevičiūtė ir Regina Piečaitienė. Prie skautininkų stalo budėjo Br. Niedvaras ir Vincas Piečaitis.

Visų atvykusiųjų nuotalka buvo pakili, jaunimas šmaikštus ir gražus, svečiai gyrė ne tik nuotalką, Mugę, bet ir netikėtas vaišes.

Didelį skautišką AČIŲ taria Montrealio skautų ir skaučių turtai Tėv. J. Aranauskui, SJ, prelegentui A. Staškevičiui, grupei "AUŠRA" ir VISEMS, kurie apsilankė ir savo malonių dalyvavimu Mugėje parėmė skautiškąją veiklą. b.

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR 7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

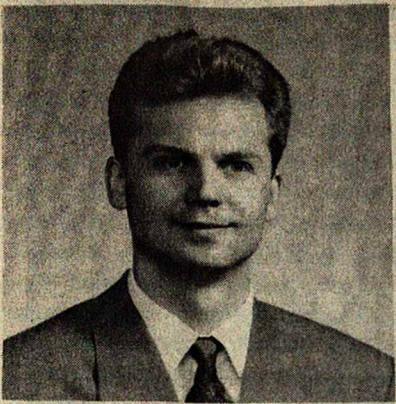
J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av.

Chateauguy, Que. Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Kopyčios

Dr. Remigijus Satkauskas

JŠVYKSTA DR. REMIGIJUS SATKAUSKAS

Dr. Remigijus Satkauskas, prieš 5 metus vedęs Ireną Adamonytę, apsigyveno Montrealyje ir įsijungė į mūsų kolonijos gyvenimą. Norint dirbti savo profesijoje, teko dar kartą laikyti egzaminus, išmokti svetimą kalbą. Šiomis dienomis paaškęs, kad išlaikė Kanados ir Amerikos medicinos egzaminus, ir yra priimtas į trijų metų šeimos gydytojo rezidentūrą Illinois Universitete, Methodistų medicinos centre Peoria mieste, netoli Čikagos (The University of Illinois College of Medicine at Peoria; Residency in Family Practice at The Methodist Medical Center of Illinois).

Apgailėstaujame, kad jam neįmanoma buvo dirbti čia. Neteksime jaunos, gabios poros, maloniai dirbusios lietuvių baruose mūsų tarpe, tačiau nuoširdžiausiai linkime jiems viso gero JAV-se ir tikime, kad kartas nuo karto aplankys montrealiečius. b.

• Adomo ir Filomenos KANTAUTŲ FONDO pajamų 10% paskirta paremti laikraščiu "Nepriklausoma Lietuva" - \$447. Nuoširdžiai dėkojame! "NL"

LIETUVIAI SKAUTAI DAUGIAKULTŪRIZMO DIENOSE

Š.m.balandžio mėn.4 Boy Scouts of Canada Centre 2001 TransCanada Hwy., Dorval, Que., dalyvauja pakviestos įvairios tautybės "Multicultural Day", jų tarpe ir lietuviai skautai, kurie surengs parodėlę. Programa vyks nuo

LAIKRAŠČIO Nepriklausoma Lietuva SPAUDOS VAKARAS

1992 m. GEGUŽĖS mėn. 2 d. ŠEŠTADIENIS 6 val.v.

Aušros Vartų parapijos salėje

1465 rue de Seve, Montreal.

PROGRAMOJE: Montrealio Jaunimo grupė "Aušra"

- Muzika - Jono Šulmistro
- Pietus ruošia M. Vaupšienė
- Loterija • Baras

ĮEJIMAS: \$12.50

VISUS MALONIAI KVIEČIAME ATSLANKYTI. SAVO DALYVAVIMU PAREMSITE SPAUDĄ! "NL" Valdyba

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJOS „LITAS“

METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

įvyks 1992 m. gegužės mėn. 3 d. SEKMADIENIS 4 val. p.p.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE

3426 Parthenais, Montreal

Kandidatų į Valdybą ir Komisijas pasiūlymai turi būti padaryti raštu dviejų Unijos narių, turėti kandidatų sutikimą ir įteikti Unijos sekretoriui ne vėliau kaip 5 dienas prieš susirinkimą.

REGISTRACIJA: nuo 3-4 val. p.p. Atsineškite nario knygetes.

Kandidatų siūlymo formas galima gauti visuose LITO skyriuose.

"LITO" VALDYBA

10 val.ryto iki 3 val.po pietų.

Kviečiame visus skautus bei jų tėvelius atsilankyti. "Geležinio Vilko" Tuntas Montrealyje

ŠIŲ METŲ JUOZAPINĖS-SU SVEČIU VYSKUPU

Š.m.kovo mėn.22 d., Montrealio Jūrų Šaulių K-pos NERINGA organizuotose juozapinėse, minėtose AV P-jos bažnyčioje ir salėje, netikėtai atsilankė ir Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis. Jį atlydėjo Lietuvos kunigas Vytautas Sabaliauskas.

10 val.Mišias atnašavo svečias Vyskupas, asistuojamas Montrealio vyskupijos atstovo Mgr.Mario Paquette, o 11 val.- vyskp. Matulaitis buvo asistuoja-

mas kun. V.Sabaliausko ir J.Lipskio.

AV Choras gražiai atliko išskirtinę programą, ir Vyskupas pasakė ganytojišką, išsamų pamokslą.

AV P-jos salėje juozapų juozų pagerbimą atidarė Aldona Vaičekauskienė, pasveikindama svečius iš Lietuvos ir visus montrealiečius varduvininkus. Jie buvo pasveikinti ir AV P-jos komiteto pirmininko A.Jonelio, ir taip pat įvairių mūsų organizacijų atstovų. Kai kurie įteikė simbolinę dovaną svečiams iš Lietuvos.

Vysk. J.Matulaitis palaimino dalyvius ir status. Gausios ir skaniai pagamintos vaišės, pilna salė dalyvių ir linksmi juozų garbės stalo svečiai praleido porą malonių valandų.

Išvykdamas Vyskupas dar tarė atsisveikinimo žodį, visiems padėkodamas, o AV kleb.J.Aranasukas padėjo renginio organizatoriams ir visiems už sveikinimus ir dalyvavimą. G.M.

"VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAI"

Kaip visi žinome, Lietuvoje yra dedamos pastangos pastatyti našlaičiams gyvenvietes, vadinamas "Vai-ko Tėviškės Namai". Tam tikslui po visą pasaulį išsi- blaškę lietuviai renka au- kas. Vieno tokio namo statyba kainuotų apie 10 tūkstančių dolerių, ir būtų pavadintas mecenatų vardu. Tokių namų statybas gali finansuoti ir paskirti asme- nys, tuo įamžindami savo

brangių artimųjų vardus.

Montrealio Katalikių Moterų Draugija yra atidariusi tam tikslui sąskaitą LITE ir deda visas pastan- gas, kad būtų surinkta pakankama suma pinigų ir tuo būdu pastatytas namas, pavadintas MONT- REALIO LIETUVIŲ VARDU. Jau yra išsiuntinėti laiškai įvairioms Montrealio lietu- vių organizacijoms su vilti- mi, kad jos atsilieps kuo gausiau savo auka. Šiuo metu aukojo:

\$600 - S.Jaugelis; \$500 - Jūrų Šaulių Kuopa "Ne- ringa"; \$400- Ald.Gaurienė \$300- Šv.Onos D-ja AV P-joje; \$200 - A.Vapšvienė po \$100 - "RŪTOS" Klubo moterys, E.Narbutaitė; po \$50 - M.Joneliene, O.ir A.Sakalai, A.Saladžius, A.ir E.Lymantai, Montrea- lio Žvejotojų ir Medžiotojų Klubas "NIDA"; po \$30- B.Rupšienė, E.Kerbelienė, E. ir J.Dalmotai, R.Pocau- kienė, V. Kličienė; \$ 25- Br.Makauskienė; po \$20- D.Danienė (iš Ottawos), J. ir B. Lukoševičiai, N. Bagdžiūnienė, A. Piešina; \$15 - K.Jasutienė.

Visiems nuoširdžiai dė- kojame ir laukiame atsilie- pant kitų.

Nijolė Bagdžiūnienė

• NORINTIEJI prisidėti prie "NL" loterijos, gali laimikius jau dabar įteikti Spaudos Kioske sekmadie- niais, arba "NL" redakcijai bei valdybos nariams. Iš anksto dėkojame! "NL"

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve, Montreal, Qué. H4E 2A8

Tel: 766-5827; 766-5830

SKYRIUS: 3907A Rosemont Boulv.

AKTYVAS-VIRŠ \$29,000,000. REZERVAS-VIRŠ MILIJONO.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. 7¼%	Taupymo special. 4¼%
Certifikatus 2 m. 7¾%	Taup. su gyvyb. dr. 3¾%
Terminuotus indėlius: 6¼%	Taupymo kasd. 4 %
1 metų 6 %	Einamos sask. 3¾%
180 d.-364 d. 6 %	RIFF-RRSP term. 1 m. ... 7¼%
120 d. - 179 d. 5¾%	RRIF - RRSP term. 2 m. ... 7¾%
60 d. - 119 d. 5¾%	RRIF - RRSP taup. sask. ... 4¼%
30 d. - 59 d. 4¼%	

IMA UŽ:

Nekilnojamą turą - nuo 8¾%; Asmenines - nuo 19%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirm., antr., treč. 9.00-3.00	Pirmadieniais 10.00- 2.00
Ketvirtadieniais 12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais 10.00- 6.00	2.00-6.00

CFMB

LIETUVIŠKA RADIOJO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11.30 IKI 12 val. nakties

Programos Vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr., Duverney, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel: 669 - 8834

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI • AUTOMOBILIAI • PREKYBA • ATSAKOMYBĖ

3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.I.B, DONNA SVRAKA A.I.B.

PETRAS ADAMONIS C.I.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:

video kameras, video įrašymo aparatus, televizijas, radijas, magnetofonus, bevielius telefonus gausite papigintomis kainomis pas: LEON SERVICE, 5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel: (514)-488-3363; Toronto tel: (416)-886-7659.

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, SONY, SANYO

Two cassette radio - \$89. Video nuo \$299.

Video camera \$1299.

Pervedame Lietuvos video kasetes į kanadietišką sistemą ir atvirkščiai.

ZIENKA PLUMBING

24 VALANDŲ PATARNAVIMAS

• LIETUVIAMS NUOLAIDA:

Neimamas mokestis už atvažiavimą.

TEL.: 254-7846

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYŠ, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

Savininkas - Mike OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Qué. H2A 2A5

Tel: 721-9496; res: 729-2446

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Talsau ir remodeliuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St.Alexandre

Suite 500 A.

Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai:

844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS PASSEPORT • COMMERCIAL MARIAGE • WEDDINGS 6220 ch. QUEEN MARY rd.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H3W 1X5

Tel. 481-6608